

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

E-Participace v místní veřejné správě
E-Participation in local public administration

Student:

Eva Lažová

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Eva Ardielli, Ph.D.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Eva Lažová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **E-Participace v místní veřejné správě**
E-Participation in Local Public Administration
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Role e-Governmentu a e-Participace ve veřejné správě
 3. E-Participace občanů na místní úrovni veřejné správy
 4. Zhodnocení e-Participace ve vybraných obcích
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

ČERMÁK, Daniel, Jana VOBECKÁ et al. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011. 182 s. ISBN 978-80-7419-067-4.
MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government*. Praha: Leges, 2012. 464 s. ISBN 978-80-87576-36-6.
ŠPAČEK, David. *eGovernment - cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. Praha: C. H. Beck, 2012. 288 s. ISBN 978-80-7400-261-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eva Ardielli, Ph.D.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 05.05.2017

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení studenta

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně příloh vypracovala samostatně pod vedením vedoucí bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Ostravě

05.05.2017

Podpis studenta

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Role e-Governmentu a e-Participace ve veřejné správě	7
2.1	Vymezení terminologie	7
2.1.1	e-Government	7
2.1.2	e-Participace.....	9
2.2	Vývoj e-Governmentu v ČR a významné právní předpisy.....	10
2.3	Vybrané klasifikace oblastí e-Participace.....	12
2.3.1	e-Informování	13
2.3.2	e-Konzultace	13
2.3.3	e-Zplnomocnění	13
2.3.4	e-Rozhodnutí.....	13
2.4	Elektronické nástroje e-Governmentu v praxi.....	13
2.4.1	Informační systémy veřejné správy	14
2.4.2	Czech POINT.....	15
2.4.3	Základní registry veřejné správy.....	16
2.4.4	Datové schránky	16
2.5	Bezpečnost ISVS	18
2.6	Elektronické nástroje e-Participace v praxi	19
3	e-Participace občanů na místní úrovni veřejné správy.....	25
3.1	Veřejná správa ČR na místní úrovni.....	25
3.2	Základní principy fungování obce a jejích orgánů	26
3.2.1	Orgány obce.....	28
3.3	Novodobé formy participace občanů.....	32
3.3.1	Výhody participace prostřednictvím internetu	33

3.3.2	Nevýhody participace prostřednictvím internetu.....	34
3.4	Praxe e-Participace na místní úrovni v České republice	35
3.5	Charakteristika vybraných obcí ČR s důrazem na místní úroveň	37
3.5.1	Prezentace obce Dolní Bečva	39
3.5.2	Prezentace obce Prostřední Bečva	41
3.5.3	Prezentace obce Horní Bečva	44
3.6	Analýza současného stavu e-Participace ve vybraných obcích.....	47
3.6.1	Současný stav e-Participace v obci Dolní Bečva.....	47
3.6.2	Současný stav e-Participace v obci Prostřední Bečva	49
3.6.3	Současný stav e-Participace v obci Horní Bečva.....	50
4	Zhodnocení e-Participace ve vybraných obcích dle použité metodiky práce	52
4.1	Zhodnocení e-Participace dle provedené analýzy	52
4.2	Zhodnocení e-Participace dle dotazníkového šetření	53
4.3	Zhodnocení e-Participace v obci Dolní Bečva	55
4.4	Zhodnocení e-Participace v obci Prostřední Bečva.....	65
4.5	Zhodnocení e-Participace v obci Horní Bečva	74
4.6	Vyhodnocení e-Participace ve sledovaných obcích a návrhy vylepšení	82
5	Závěr	86
	Seznam použité literatury	87
	Seznam zkratek.....	92

1 Úvod

Elektronizace - slovo, které je nepochybně spjato se současnou dynamickou moderní dobou. Mnozí lidé ve svém soukromém životě nepochybují o využívání spotřebních elektronických nástrojů, jako jsou notebooky, tablety, mobilní telefony. Nebojí se instalovat stále nové a nové aplikace, na které jiní pohlížejí s obrovskou nedůvěrou. Kdo by si pomyslel, že budeme pomocí těchto technologií jednou ovládat bezpečnostní kamery ve svém domě nebo bytě, řídit topení na své chalupě či dálkově ovládat elektrické zásuvky. Kdo by si před několika lety představil, že si přes internet budeme kupovat potraviny nebo vánoční dárky, objednávat zahraniční dovolenou a k tomu zároveň vyřizovat cestovní pojištění.

Elektronizace probíhá v běžném osobním životě. V dnešní době si už ani nedokážeme představit komerční svět bez fungování počítačových sítí, a proto není zjevně žádný důvod se obávat, že by tento nástroj moderní doby, který přinese urychlení, zlevnění, zefektivnění a ztransparentnění činností státu, nemohl být plně využit i ve světě úřednickém. Elektronizace se považuje za nástroj, který přinese možnost, aby byl občan plnohodnotně obsloužen na kterémkoli úřadě ve stejné kvalitě a rozsahu, a vůbec přitom nezáleží na adrese či místě trvalého bydliště daného občana. Tento nástroj nám umožní také průběžně kontrolovat, jak stát vyřizuje naše záležitosti a zda přitom nezneužívá svého postavení a informací o nás všech. Všechny tyto možnosti nám už dnes informační a komunikační technologie přinášejí a je jen na nás, zda je budeme na státu vyžadovat, s jakou trpělivostí a s jakou razancí.

Zapojování se do procesu elektronizace veřejné správy a *využívání informačních a komunikačních technologií* (ICT) ze strany státu považujeme téměř za samozřejmé. Aby stát ale i lokální samosprávy pracovaly efektivně, levně, rychle a především průhledně, to považují občané každé země za prioritu.

Cílem bakalářské práce je zhodnocení stávajících možností e-Participace občanů ve vybraných obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva. Tato práce analyzuje současnou situaci, kterou místním občanům při správě obecních záležitostí umožňuje místní veřejná správa prostřednictvím vzdáleného přístupu a navrhuje možnosti vylepšení v této oblasti.

Vyhodnocení současných nástrojů e-Participace, které vybrané místní veřejné správy svým občanům nabízí a zjištění samotného postoje občanů vůči zaváděným moderním technologiím, to je **záměrem této bakalářské práce**.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. *V první kapitole* je popsáno téma, kterému se tato bakalářská práce věnuje a stanoven její záměr a cíl. *Ve druhé kapitole* je rozebrána role e-Governmentu a e-Participace ve veřejné správě, vymezena terminologie a popsán vývoj e-Governmentu v ČR spolu s významnými právními předpisy. Nastíněny jsou elektronické nástroje e-Governmentu v praxi a detailněji charakterizovány elektronické nástroje e-Participace využívané v praxi. *Třetí kapitola* je zaměřena na e-Participaci občanů na místní úrovni veřejné správy. Popisuje veřejnou správu ČR na místní úrovni, definuje základní principy fungování obce a jejích orgánů. Je zde popsána teorie i praxe e-Participace na místní úrovni v ČR. Analyzovány jsou výhody a nevýhody participace prostřednictvím internetu. V závěru kapitoly jsou prezentovány analyzované obce a popsán současný stav e-Participace v těchto municipalitách. *Čtvrtá kapitola*, praktická kapitola této práce, již pojednává o e-Participaci ve vybraných obcích. Na základě analýzy oficiálních webových stránek hodnotí možnosti zapojování se občanů do e-Participace u vybraných obcí. Pomocí grafů a tabulek vyhodnotí e-Participaci v obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva na základě provedeného dotazníkového šetření a navrhuje možnosti vylepšení v této oblasti. *Pátá kapitola* má ve svém obsahu závěr této práce.

K metodám práce, které jsou v této bakalářské práci využity, patří analýza webových stránek jednotlivých vybraných obcí a dotazníkové šetření provedené v měsících únor až březen roku 2017 u náhodně vybraného vzorku občanů Dolní Bečvy, Prostřední Bečvy a Horní Bečvy.

K hlavním zdrojům teoretických informací, které jsou použity v této práci, patří ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ, a kol., Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib; MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. E-government a ŠPAČEK, David. eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení. V praktické části k hlavním zdrojům informací patří oficiální webové stránky vybraných obcí a data získaná pomocí vyplněných dotazníků.

2 Role e-Governmentu a e-Participace ve veřejné správě

Po roce 1989 začala řada reforem veřejné správy, které se dotkly všech jejích úrovní. Cílem byla demokratizace celého rozhodovacího procesu, decentralizace kompetencí a zefektivnění činnosti veřejné správy. Nové úkoly a výzvy, stojící před veřejnou správou na lokální či regionální úrovni, znamenaly nutnost zajistit nejen potřebné služby občanům a ekonomickou či sociální stabilitu spravovaného území, ale také zapojení občanů do rozhodování o tomto území a vymezení prostoru pro občanskou participaci. Příprava a vstup České republiky do Evropské unie byly v tomto směru mocným impulsem.¹

2.1 Vymezení terminologie

Při využívání informačních a komunikačních nástrojů se již zcela běžně v českém jazyce vyskytují pojmy, které v některých případech vycházejí z existující legislativy, a v mnohých případech se již s nimi nakládá jako s notorietami. Tj. považují se za všeobecně známý pojem. Příkladem mohou být komunikace, informace, hardware, software, Internet, informační systém... S rozvojem informačních a komunikačních technologií (ICT) se v poslední dekádě k těmto procesům, technickým vybavením či službám, které plně každý uživatel při své práci využívá, přidávají další a další pojmy, které již laik bez bližšího prostudování nedokáže přesně identifikovat a zařadit. Mezi takovéto pojmy patří i e-Government.

2.1.1 e-Government

Pojem e-Government se v českém jazyce doslova nepřekládá. Definování tohoto pojmu nalezneme v literatuře nepřehledně. Někteří autoři definic se více zabývají věcnou oblastí v přístupu k danému definování (např. e-Zdravotnictví), jiní zase zdůrazňují upřednostňovanou technologii, která má přinést inovaci (větší využití mobilních telefonů pro poskytování veřejných služeb, protože jejich průnik je ve společnosti v řadě zemí mnohem větší než využití PC). A jako třetí přístup k definování e-Governmentu můžeme narazit pouze na velmi obecné vymezení. The use of informatik and communication technologies, and particularly the Internet, as a tool to achieve better government.² E-Government je definován

¹ ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ, a KOL., *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (Slon), 2011, s. 11.

² OECD: -The Case of E-Government: *Excerpts from the OECD Report „The E-Government Imperative“*, OECD 2003, OECD Journal on Budgeting – Vol.3, No.1, ISSN 1608-7143. [online].2017 Dostupné z: <https://www.oecd.org/gov/budgeting/43496369.pdf>

jako využívání informačních a komunikačních technologií, a to zejména Internetu, aby bylo dosaženo lepší vlády.

E-government je použití informačních technologií vládními institucemi za účelem transformovat vztahy s občany, podniky, ale i dalšími součástmi veřejné správy. Tyto technologie mohou sloužit ke zkvalitnění doručování orgány veřejné moci soukromým subjektům, k posílení interakce s podnikatelskou sférou, lepšímu přístupu k informacím pro občany a zvýšení efektivity veřejné správy.³

V české literatuře je e-Government vymezen např. jako využívání informačních technologií veřejnými institucemi pro zajištění výměny informací s občany, soukromými organizacemi a jinými veřejnými institucemi za účelem zvyšování efektivity vnitřního fungování a poskytování rychlých, dostupných a kvalitních komunikačních služeb.⁴

Třebaže účelem veřejné správy je služba veřejnosti, nelze přehlédnout fakt, že e-Government funguje i uvnitř veřejné správy, k zajištění jejich funkcí. Zaměstnanci veřejné správy získávají více času pro vlastní výkon činností a méně se tak musí zabývat servisními úkony, jakými je např. vyhledávání základních údajů v informačních systémech. Ty pak již mohou využívat permanentně, v režimu 24 hodin, 7 dnů v týdnu. E-Government tak můžeme rozdělit na dvě hlavní kategorie služeb: e-Správu a služby pro veřejnost, přičemž mezi služby pro veřejnost patří informace, transakční služby a e-Participace. Členění zachycuje tabulka 2-1.

Tabulka 2-1 Kategorie služeb e-Governmentu

e-Government:	e-Správa	
	služby pro veřejnost:	informace
		transakční služby
		e-Participace

Zdroj: ŠPAČEK, David. *eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1.vyd.Praha: C.H.Beck, 2012, s. 6.

³ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice, Právní a technologické aspekty*. 2.vyd. Praha: Leges, 2012, s. 39.

⁴ Tamtéž.

Smyslem e-Governmentu je poskytnout všem soukromým subjektům větší komfort při realizaci kontaktů se státem a jinými subjekty veřejné moci tím, že zrychlí a zjednoduší komunikaci s nimi, zefektivní vnitřní procesy orgánů veřejné moci a povede k větší transparentnosti v jejich činnosti vůči veřejnosti. Lze také říci, že e-Government přispívá k vytváření toho, co je označováno jako „dobrá správa“ (Good Governance), tj. proces vládnutí a jeho kontrola a participace občanů na tomto procesu a je spojován s přechodem od vrchnostenského pojetí správy k veřejné správě, jakož službě občanům, coby zákazníkům.⁵

Realizace e-Governmentu bude patrně nikdy nekončícím procesem. S vývojem nových technologií se budou objevovat další funkce, kde může být uplatňován, a také prostředky, jimiž bude prováděn. Za povšimnutí jistě stojí i fakt, že právo v této dynamické oblasti může sotva předcházet jeho regulaci a vždy ji bude spíše dohánět.

Za výhody e-Governmentu můžeme považovat úspory času a materiálu. Pokud vše dobře funguje, tak lidé při optimálně nastavených podmínkách nemusí nikam dojíždět a marnit čas na úřadě. Nejlepší výhodou však zůstává to, že lidé si vyplní svůj formulář na svém počítači a dále vyplněný odešlou na příslušný úřad a úředník vše elektronicky na dálku vyřídí.

2.1.2 e-Participace

Pojem e-Participace se volně do českého jazyka dá přeložit jako elektronická účast. Z historického pohledu je participace občanů do velké míry výsledkem vymaňování se určitých složek společnosti, které pocítily rozpor mezi povýšeností veřejné moci a přirozenými právy člověka a občana. Nástroje e-Participace, které jsou v teorii i praxi diskutovány, se snaží zdokonalit vládu tím, že do jejích procesů vnášejí prvky lepšího vládnutí, což má v důsledku zvyšovat důvěru občanů v instituce veřejné správy či veřejné moci obecně. Vychází se z předpokladu, že internet v moderní době představuje přirozený zdroj pro alternativní a digitální nástroje politické participace.⁶

Elektronická participace má v politickém slova smyslu dvojí aspekt. Zahrnuje stranu a aktivity těch, kteří se mohou něčeho zúčastnit, a těch, kteří se v praxi rozhodují o tom, že jim to umožní.

⁵ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice, Právní a technologické aspekty*. 2.vyd. Praha: Leges, 2012, s. 40.

⁶ ŠPAČEK, David. *eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 8.

E-Participace se snaží rozšířit nástroje pro zapojování občanů do diskuzí a rozhodování o veřejných záležitostech, zároveň překonává geografické bariéry praxe přímé demokracie.

Základní myšlenkou však zůstává, že lidé představují v mnohých sférách společnosti neoddělitelnou část při řešení problémů a neexistují „ideální řešení“ vytvořená odborníky. Občané v rámci zapojování se do e-Participace musí mít možnost nejdříve kvalitního e-Informování, na kterou tak může navázat aspekt odborného e-Konzultování a ten následně vyústit v e-Rozhodování. Výhodou tohoto způsobu komunikování je také to, že do politického procesu diskuzí a rozhodování se mohou zapojit také občané, kteří obvykle nejsou součástí tradičního rozhodovacího mechanismu. Především pro mladou generaci využívající moderní komunikační technologie je to příležitost k aktivnějšímu přístupu do zapojování se do diskuzí a rozhodování o veřejných záležitostech.

2.2 Vývoj e-Governmentu v ČR a významné právní předpisy

Mít přístup k informacím a rozumět jim patří mezi základní lidská práva. V ČR toto právo stanoví zákon č. 106/1999 Sb., *o svobodném přístupu k informacím*.⁷ Zákon se zabývá povinnostmi státních orgánů a orgánů územních samospráv poskytovat a zveřejňovat informace a podáváním žádostí o poskytnutí informací.

Zákon č. 101/2000 Sb., *o ochraně osobních údajů*⁸, se vztahuje na osobní údaje, které zpracovávají státní orgány, orgány územní samosprávy, jiné orgány veřejné moci, jakož i fyzické a právnické osoby. Nabyl účinnosti 1. 6. 2000. Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze má svěřeny kompetence ústředního správního úřadu pro oblast ochrany osobních údajů. Vykonává působnost dozorového úřadu pro oblast ochrany osobních údajů vyplývající z mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu. Přijetím tohoto zákona se legislativa ČR v oblasti ochrany osobních údajů dostala do souladu s legislativou Evropské unie.

V české literatuře je v souvislosti s rozvojem národní politiky a legislativy e-Governmentu odlišováno období do roku 1998, resp. 2000 a období následující. Rok 1998 je považován za zlomový s ohledem na koncepční přístup vlády, rok 2000 potom kvůli přijetí

⁷ Zákon pro lidi. Zákon č. 106/1999 Sb., *o svobodném přístupu k informacím*, ve znění pozdějších předpisů. [online]. 2017. Dostupné: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

⁸ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. MPSV: Zákon č. 101/2000 Sb., *o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů*. [online] 2017. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z101_2000o

zákona č. 365/2000 Sb., o *informačních systémech veřejné správy* (ISVS), který nahradil situaci, kdy v této oblasti neexistoval obecný zákon, ale jen řada speciálních právních předpisů. Zákon také stanovoval povinnost zajistit ochranu a bezpečnost informací v rámci provozovaných informačních systémů (IS), povinnou atestaci IS z hlediska standardů a předpokládal uplatňování požadavků standardů ve všech fázích životního cyklu IS.⁹

Zákon o ISVS vytvořil Úřad pro veřejné informační systémy (ÚVIS) jako ústřední správní úřad pro vytváření a rozvoj ISVS. Významnou změnou v institucionálním zabezpečení informační politiky v ČR bylo zřízení *ministerstva informatiky* (MI) dle zákona č. 517/2002 Sb.,¹⁰ na které k 1. 1. 2003 přešly i kompetence ÚVIS. Ministerstvo informatiky bylo v té době označováno za koordinátora rozvoje e-Governmentu v ČR.

MI vypracovalo v oblasti e-Governmentu novou Státní informační a komunikační politiku (SIKP) s názvem *e-Česko 2006*¹¹, která byla schválena usnesením vlády č. 265 v březnu roku 2004. Její cíle navazovaly na předchozí koncepční dokumenty a také na evropskou politiku eEurope 2005. Postup předpokládal předložení analýz jednotlivých ministerstev ke zhodnocení možnosti postupu elektronizace veřejných služeb, které mají ve svých kompetencích. Za hlavní rozhraní celého systému služeb považovala SIKP Portál veřejné správy (PVS). Ten zahájil svůj provoz 7. října 2003 a do dnešního dne prošel řadou změn.¹²

Pro snadnější styk občana s veřejnou správou byla budována *kontaktní místa* VS, kdy roli těchto míst měly výslovně od roku 2005 plnit obce a kraje a počítalo se také s podpůrným zapojením poboček České pošty.

Z dostupných informací je zřejmé, že MI v praxi plnilo především svou roli regulační, koordinační a metodickou a zasloužilo se o rozvoj nových služeb, které byly nabízeny na Portále veřejné správy. MI však bylo zrušeno s účinností od 1. 6. 2007. Následně přešla působnost stanovená zvláštními zákony na *ministerstvo vnitra* (MV) s výjimkou působnosti ve věcech elektronických komunikací a poštovních služeb, která přešla na ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), a působnosti ve věcech veřejných dražeb přecházejících na

⁹ ŠPAČEK, David. *eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 61.

¹⁰ Zákony pro lidi. Zákon č. 517/2002 Sb., kterým se provádějí některá opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy a mění některé zákony. [online] 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-517>

¹¹ ŠPAČEK, David. *eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 69.

¹² Tamtéž.

ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Díky změně kompetenčního zákona byla MV přiznána obecná koordinační úloha pro informační a komunikační technologie. MV je nápomocna *Rada vlády pro informační společnost* (RVIS), která vznikla usnesením vlády 24. listopadu 2014 č. 961, tvoří ji 27 členů, kdy předsedou je z titulu výkonu funkce člena vlády ministr vnitra. Hlavním cílem činnosti RVIS je rozvoj veřejné správy a e-Governmentu, především v oblastech vyplývajících ze strategických dokumentů Evropské komise a vlády České republiky.¹³

Zákon o elektronickém podpisu č. 227/2000 Sb., jenž nabyl účinnosti v říjnu 2000, doplnil řadu právních předpisů. Upravil hlediska používání e-podpisu, poskytování souvisejících služeb, kontrolu povinností a sankce za jejich porušení. Dodržování povinností v této oblasti má ve své kompetenci Úřad pro ochranu osobních údajů.¹⁴

Nařízení vlády č. 304/2001 Sb., ukládalo orgánům veřejné moci zřídit podle povahy a rozsahu své činnosti jedno nebo více pracovišť pro příjem a odesílání datových zpráv, tzv. *elektronickou podatelnu*, která by umožnila používání zaručeného e-podpisu založeného na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.¹⁵

Zákon č. 111/2009 Sb., *o základních registrech*¹⁶, vymezuje obsah základních registrů, informačního systému základních registrů a informačního systému územní identifikace a stanoví práva a povinnosti, které souvisejí s jejich vytvářením, užíváním a provozem. Zároveň tento zákon zřídil Správu základních registrů se sídlem v Praze, jakožto správní úřad, který je podřízen MV. Správa základních registrů je správcem IS základních registrů.

2.3 Vybrané klasifikace oblastí e-Participace

Ke klasifikaci oblastí a nástrojů e-Participace je možno v literatuře nalézt různé přístupy. E-Participace je spojována s fázemi procesu vytváření veřejných politik (od

¹³ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MV ČR: Rada vlády pro informační společnost*. [online]. 2017. <http://www.mvcr.cz/clanek/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost.aspx>

¹⁴ ŠPAČEK, David. *eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 63.

¹⁵ Tamtéž, s. 64.

¹⁶ *Zákony pro lidi. Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech*. [online] 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-111>

stanovení agendy přes formulaci politiky, konečné rozhodnutí o její podobě, implementaci až po vyhodnocování jejích efektů).¹⁷

2.3.1 e-Informování

E-Informování se považuje za jednosměrný kanál, který poskytuje informace od vlády prostřednictvím např. oficiálních webů nebo jen od občanů např. prostřednictvím e-petice.

2.3.2 e-Konzultace

E-Konzultaci můžeme považovat již za dvousměrný vztah, ve kterém občané sdělují vládě zpětnou vazbu. Vláda stanoví téma konzultace, otázky, ke kterým jsou občané pozváni a řídí celý proces. Občané tak mohou vyjádřit svá stanoviska prostřednictvím např. vládní webové stránky, kde pro on-line diskuzi vláda určí téma ke konzultaci.

2.3.3 e-Zplnomocnění

Tato oblast zaujímá zvláštní postavení, protože se zde na občany nahlíží spíše jako na producenty než na pouhé konzumenty politik. Je založena na podpoře aktivní participace občanů a usnadnění vyjádření jejich názorů, které mohou ovlivnit záležitosti veřejné politiky. Je uznáno rovné postavení občanů při stanovování témat. Finální rozhodnutí je v rukou veřejnosti, odpovědnost za konečné rozhodnutí má však stále vláda.

2.3.4 e-Rozhodnutí

Vláda výslovně uvádí, že vezme při přijímání rozhodnutí v potaz podněty od občanů a zabezpečí tak určitou zpětnou vazbu.¹⁸

2.4 Elektronické nástroje e-Governmentu v praxi

Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby je vládní strategie České republiky, označovaná za Smart Administration. Tato vládní strategie, jejímž cílem bylo zajistit koordinovaný a efektivní způsob zlepšování veřejné správy a veřejných služeb s využitím prostředků ze Strukturálních fondů v programovém období 2007 – 2013, transformovala a zjednodušila postupy používané dnes ve veřejné správě, aby mohlo být využito moderních

¹⁷ ŠPAČEK, David. *eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 10.

¹⁸ Tamtéž, s. 11.

komunikačních a informačních technologií – elektronických nástrojů, mezi které se řadí Informační systémy veřejné správy, Czech POINT nebo Datové schránky.¹⁹

2.4.1 Informační systémy veřejné správy

Pro fungování e-Governmentu je základem existence informačních systémů. Neexistuje však jednotné pravidlo, které určuje, jak mají být informační systémy označovány. Setkáváme se s výrazy rejstřík, registr, matrika, seznam, databáze, evidence a dalšími. Některé názvy ale vycházejí z dlouhodobé tradice, jde např. o pojem matrika, jenž byl nastaven již v roce 1784 v císařském patentu.²⁰

U informačních systémů je důležité to, že v tomto případě jde o organizovaný způsob, řád předávání informací ostatním účastníkům, za účelem zlepšení aktivit svých nebo ostatních.²¹

Významná tak je nejen technologická stránka (použitý hardware a software), ale také způsob, jak celý systém umožňuje, aby lidé mezi sebou mohli bezproblémově komunikovat. Podle § 3, odst. 1 zákona o ISVS jsou ISVS souborem informačních systémů, které slouží pro výkon veřejné správy. §3, odst. 2 tohoto zákona pak vyjmenovává správce ISVS, kterými jsou ministerstva, jiné správní úřady a územní samosprávné celky.²²

Zákon se nevztahuje na informační systémy, které vede:

- Policie ČR a Vězeňská služba při poskytování zvláštních ochrany a pomoci ohroženým osobám podle zák. č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Ministerstvo financí v rámci činnosti podle zákona o opatřeních proti tzv. praní špinavých peněz,

¹⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MV ČR: Smart Administration*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.smartadministration.cz/clanek/o-smart-administration-smart-administration.aspx>

²⁰ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice, Právní a technologické aspekty*. 2.vyd. Praha: Leges, 2012, s. 77.

²¹ SAVOLAINEN, Vesa. *Perspectives of Information Systems*. New Your: Springer – Verlag, 1999. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=_VzdBwAAQBAJ&pg=PR5&dq=Savolainen,+V.+Perspectives+of+Information+Syst%C3%A9m.+New+York:+Springer+%E2%80%93+Verlag,+1999&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjkiOXfYlTAhVHliwKHSg7B0YQ6AEIJAA#v=onepage&q=Savolainen%2C%20V.%20Perspectives%20of%20Information%20Syst%C3%A9m.%20New%20York%3A%20Springer%20%E2%80%93%20Verlag%2C%201999&f=false

²² *Zákony pro lidi. Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-365>

- Národní bezpečnostní úřad, zpravodajská služba či Ministerstvo vnitra při provádění bezpečnostního řízení a vedení evidencí podle zák. č. 412/2015 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů,
- Ministerstvo obrany ohledně záležitostí týkajících se branného zákona, jakož i správních úřadů a orgánů obcí a krajů při činnostech souvisejících s obranou státu a ministerstev vnitra, financí a spravedlnosti při zpracovávání osobních údajů příslušníků bezpečnostních sborů.²³

Zákon o ISVS rozlišuje dva typy evidencí:

- *veřejné* – často používané IS (obchodní rejstřík, katastr nemovitostí, registr plátců DPH...), žadatel nemusí uvádět důvod, proč výpis požaduje a vydavatel není oprávněn tuto skutečnost zjišťovat,
- *neveřejné* (matriky, registry...), výstup je vydán jen osobě, které se výpis přímo týká, nebo tomu, kdo je oprávněn podle zvláštního právního předpisu o tuto informaci žádat. Žadatel se musí identifikovat nebo doložit, že může informaci vyžadovat.

Z obou typů evidencí mohou být vydávány výpisy úplné nebo částečné.²⁴

2.4.2 Czech POINT

Výstupy z ISVS lze získat prostřednictvím kontaktních míst veřejné správy, tzv. Czech POINTu, tzv. Českého Podacího Ověřovacího a Informačního Národního Terminálu. Těmito místy jsou podle zákona notáři, krajské úřady, matriční úřady, obecní úřady, držitel poštovní licence, Hospodářská komora ČR a banka, které byla ministerstvem vnitra udělena autorizace k výkonu působnosti kontaktního místa veřejné správy. Ověřeným výstupem je listina, která vznikne převodem výstupu z informačního systému veřejné správy z elektronické podoby do listinné. Tím vznikne veřejná listina, u které se předpokládá správnost obsahu. Pokud správnost někdo popírá, musí pak unést důkazní břemeno. Díky tomu zabezpečuje ověřený výpis komfort pro fyzické a právnické osoby, což je jeden ze znaků e-Governmentu.²⁵

²³ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice, Právní a technologické aspekty*. 2.vyd. Praha: Leges, 2012, s. 53.

²⁴ Tamtéž, s. 74.

²⁵ Tamtéž.

2.4.3 Základní registry veřejné správy

Již od druhé poloviny 90. let minulého století byla diskutována potřeba zřízení registrů obsahujících systematicky uspořádané údaje, které by mohly orgány veřejné moci užívat, aniž by bylo třeba ověřovat jejich správnost. Existovala roztržičnost stávajících evidencí a rovněž nebyla komplexní právní úprava, která by vedla k efektivnímu využití údajů. Změnu přinesl zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.²⁶

§3 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech vyjmenovává základní registry:

- *základní registr obyvatel* (legislativní zkratkou registr obyvatel),
- *základní registr právnických osob*, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci (registr osob),
- *základní registr územní identifikace, adres a nemovitostí* (registr územní identifikace),
- *základní registr agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů údajů a některých práv a povinností* (registr práv a povinností).²⁷

Ostatní registry tak můžeme označit jako nezákladní.

§4 tohoto zákona popisuje údaje základního registru:

- referenční údaje (údaje vedené v základním registru),
- referenční vazby (kódy nebo identifikátory, jimiž je odkazováno na referenční údaje v základních registrech),
- identifikátory fyzických osob (jednoznačné identifikování dané fyzické osoby a údaje o ní vedené v registru obyvatel),
- popř. autentizační údaje (údaje umožňující ověření identity fyzické osoby),
- popř. provozní údaje a jiné zákonem stanovené údaje.²⁸

2.4.4 Datové schránky

Dříve než nabyl účinnosti zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, proběhla jeho novela, a to v rámci novely zákona

²⁶ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice, Právní a technologické aspekty*. 2.vyd. Praha: Leges, 2012, s. 90.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ *Zákony pro lidi. Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech*. [online] 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-111>

č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vydaná pod číslem 190/2009 Sb. Zrod datových schránek totiž nebyl vůbec jednoduchý, navíc na přistoupení k elektronické komunikaci nebyly orgány veřejné moci, soudy a další orgány veřejné moci připraveny a nechtěly ji ani připustit.²⁹

Účinnosti nabyl zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů 1. 7. 2009. Od tohoto dne jsou MV zřizovány datové schránky a k nim vydávány přístupové údaje (uživatelské jméno a heslo). Mohou být zřizovány:

- na žádost,
- ze zákona (notář, exekutor, advokát, daňový poradce, insolvenční správce...).

Tabulka 2-2 informuje o statistice datových schránek k 30. lednu 2017, kdy k tomuto datu bylo již MV celkově zřízeno 788 433 datových schránek, prostřednictvím kterých bylo odesláno přes 423 mil. zpráv. Tabulka také demonstuje procento úspěšnosti doručených zpráv, které činí 99,42%.

Tabulka 2-2 Statistika datových schránek k 30. 1. 2017

Počet zřízených datových schránek:	788 433
Počet odeslaných zpráv:	423 203 839
Úspěšnost doručení přihlášením za rok:	99,42%

Zdroj: Datové schránky. *Statistiky*. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/statistiky-id34635>, [online]. 2017.

Datovou schránku označuje § 2, zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů,³⁰ ve znění pozdějších předpisů, za elektronické úložiště, které je určeno pro:

- doručování orgány veřejné moci,
- provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci,
- dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob.

²⁹ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice, Právní a technologické aspekty*. 2.vyd. Praha: Leges, 2012, s. 163.

³⁰ Zákony pro lidi. *Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů*. [online] 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-300#p2>

Za konverzi dokumentů se považuje převádění dokumentů z formy listinné do elektronické a naopak, aniž dojde ke snížení informační hodnoty a věrohodnosti obou dokumentů. Dokumentem tak už můžeme označit jakýkoli pramen informací na nějakém nosiči, který je možno uchovat v čase. Už dávno není tedy za jediný spolehlivý nosič považován pouze papír.

Konverze může být označena:

- *autorizovanou*, kdy k dokumentu, který konverzí vznikl, je připojena ověřovací doložka, jakési ověření shody popisu nebo kopie s listinou,
- *neautorizovanou*, kdy dokument, který vznikne, nemá právní účinky, respektive má účinky a povahu jen jako obyčejná kopie dokumentu.

Účelem zavedení datových schránek bylo sjednotit způsoby doručování a zefektivnění komunikace mezi občanem a orgány veřejné moci a komunikace mezi orgány veřejné moci navzájem. Datové schránky také představují státem garantovaný bezpečný způsob pro komunikaci mezi soukromoprávními subjekty. Dokumenty doručované prostřednictvím datové schránky a úkony prováděné vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datové schránky mají formu datové zprávy. Tvoří ji obálka a obsah zprávy.³¹

K identifikaci datové schránky slouží identifikátor, který je pro každou datovou schránku jedinečný, není zaměnitelný s žádným jiným identifikátorem využívaným orgány veřejné moci. Správcem informačního systému datových schránek je MV. Provozovatelem je držitel poštovní licence.³²

2.5 Bezpečnost ISVS

Pro oblast veřejné správy je bezpečnost jeden z hlavních předpokladů a požadavků. Definice, jak si vyložit bezpečnost v českém právním řádu, je nespočet, např.:¹⁵

Bezpečnost informací je charakterizována jako zachování:

- *důvěrnosti* – zajištění toho, aby informace byla dostupná pouze osobám oprávněným pro přístup,

³¹ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice, Právní a technologické aspekty*. 2.vyd. Praha: Leges, 2012, s. 174.

³² *Zákon pro lidi. Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů*. [online] 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-300#p2>

- *integrity* – zabezpečení správnosti a kompletnosti informací a metod zpracování,
- *dostupnosti* – zajištění toho, aby informace a s nimi spjatá aktiva byly přístupné autorizovaným uživatelům podle jejich potřeby.

Orgány veřejné správy vytvářejí a vydávají informační koncepci, uplatňují ji v praxi a vyhodnocují její dodržování. V informační koncepci orgány veřejné správy stanoví své dlouhodobé cíle v oblasti řízení kvality a bezpečnosti spravovaných informačních systémů veřejné správy a vymezí obecné principy pořizování, vytváření a provozování informačních systémů veřejné správy. Obsah a strukturu informační koncepce, jakož i postupy orgánů veřejné správy při jejím vytváření, vydávání a při vyhodnocování jejího dodržování a požadavky na řízení bezpečnosti a kvality informačních systémů veřejné správy stanoví prováděcí právní předpis. Takovýmto předpisem je vyhláška č. 529/2006 Sb., o požadavcích na strukturu a obsah informační koncepce a provozní dokumentace a o požadavcích na řízení bezpečnosti a kvality informačních systémů veřejné správy.³³

MI v roce 2006 vypracovalo *Národní strategii informační bezpečnosti ČR*. Za cíl si kladla zvýšit důvěru občanů a subjektů v informační společnost, zlepšit celkové řízení informační bezpečnosti, rozvíjet znalosti o informační bezpečnosti, zlepšit mezinárodní spolupráci, zajistit základní lidská práva při používání informačních a komunikačních technologií a podporovat konkurenceschopnost české ekonomiky. Za prioritu byla a je považována ochrana ICT před hrozbami a snížení potenciálních škod v případě útoků na tyto ICT.

2.6 Elektronické nástroje e-Participace v praxi

Participace občanů na rozhodování o věcech veřejného zájmu je nezbytnou podmínkou pro kvalitní fungování veřejné správy.³⁴ Informační a komunikační strategie veřejných institucí se stává klíčovým aspektem zapojení občanů do místní samosprávy.³⁵

Oblasti nástrojů e-Participace jsou často spojovány s její hloubkou, resp. etapami pokročilosti jejího využití v praxi. Mezi nástroje e-Participace se v praxi řadí:³⁶

³³ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice, Právní a technologické aspekty*. 2.vyd. Praha: Leges, 2012, s. 200.

³⁴ ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ, a KOL., *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (Slon), 2011, s. 60.

³⁵ Tamtéž, s. 142.

- *chatovací místnosti pro e-participaci,*

Uživatel PC má možnost se do chatovací místnosti připojit a v okruhu hostů tak „povídat“ na dané téma. Chat je psaný on-line rozhovor dvou a více lidí, kteří jsou v určité době připojeni k internetu a komunikují ve virtuální místnosti. Síla chatovací místnosti je ve spontánnosti a masové distribuci.³⁷

- *diskusní fóra pro e-participaci,*

Ve službě označované jako diskusní fórum lidé publikují své názory a reakce k diskutovanému tématu a ty se následně na stránce zobrazují a ostatní účastníci mají poté možnost zpětně reagovat. Oproti chatu se liší tím, že přispěvatelé nemusí být ke stránce připojeni současně a reagovat bezprostředně, ale mohou reagovat s odstupem mnoha dní či měsíců.³⁸

- *rozhodovací hry,*

Mediální sdělení mají silný vliv na rozhodovací procesy ve veřejné správě na centrální i místní úrovni, byť je nepřímý a politikové i management médií se jej snaží zastírat. Organizace např. opouštějí vlastní způsob vyjadřování a přistupují na mediální logiku. Organizace veřejné správy se stávají součástí mediálního diskurzu, který na různých tématech rozvíjí napětí mezi veřejnou a soukromou sférou, personalizuje problémy a rozvíjí je v příbězích podávaných atraktivně pro široké publikum. Dochází také k časové a prostorové kompresi informací, vzniká nový typ přítomnosti, který umožňuje potenciální existenci účastníků komunikace v každém bodě informační sítě. V důsledku toho se objevuje „falešná iluze participace a přítomnosti v prostoru a čase.“³⁹

- *virtuální komunity,*

Virtuální nebo také on-line komunita je skupina lidí, ve které její členové navzájem komunikují jinak, než přímým kontaktem a činí tak ze sociálních, profesních, vzdělávacích či

³⁶ ŠPAČEK, David. *eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 1.

³⁷ PCWorld. [online]. 2017. Dostupné z: <http://pcworld.cz/internet/jaky-chat-je-nejlepsi-test-4-webovych-chatu-na-ceskem-internetu-13870>

³⁸ WIKIPEDIA. *Internetová diskuse*. [online]. 2017. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Internetov%C3%A1_diskuse

³⁹ HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012, s. 182.

jiných důvodů. Ke kontaktu používají telefon, e-mail, on-line sociální sítě nebo chat. Pokud je pro kontakt využita počítačová síť, jedná se o on-line komunitu.⁴⁰

- *online úřední hodiny,*

Také bývají označovány jako služba WebCall, která umožňuje se elektronicky objednat k vyřízení záležitostí různých agend. Kromě přímého objednávání do vyvolávacího systému na konkrétní termín pohodlně ze svého domova či kanceláře získá uživatel této služby aktuální informace o počtu lidí čekajících ve frontách u jednotlivých vyřizovaných agend a odhad přibližné aktuální čekací doby.⁴¹

- *e-Panely,*

Elektronické informační systémy, které uživatelům mohou sloužit pro navigaci k jednotlivým oddělením v budově úřadu, dále pro zobrazení aktuálních akcí v jednotlivých zasedacích místnostech nebo o úředních hodinách a jejich změnách či dalších informacích. Systém se skládá z přívětivého uživatelského rozhraní, v němž se snadno tvoří grafické prezentace, které jsou zobrazovány na panelech. Software se vyznačuje intuitivním ovládáním.⁴²

- *e-Petice,*

- Elektronická petice je rychlejší a jednodušší řešení než klasická písemná petice. Oproti klasické písemné petici není právně závazná, protože neobsahuje vlastnoruční podpisy občanů. Online petice však slouží k rychlému a okamžitému šíření na internetu a často proto má větší mediální dosah a morální dopad, než petice klasická, o které je těžší se doslechnout a kterou je také těžší podepsat.⁴³

- *e-Deliberative Polling,*

Elektronická forma průzkumu veřejného mínění. Typicky se do tohoto průzkumu zapojuje náhodný, reprezentativní vzorek občanů, jenž uvažuje o aktuálních problémech nebo

⁴⁰ WIKIPEDIA. *Virtuální komunita*. [online]. 2017. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Virtu%C3%A1ln%C3%AD_komunita

⁴¹ *Oficiální webový portál Statutární město Děčín*. [online]. 2017. Dostupné: <http://www.mmdecin.cz/urad-on-line/web-a-sms-objednani>

⁴² *Elektronické informační systémy*. [online]. 2017. Dostupné z: https://www.elvac.eu/Portals/0/Docs/Clanky/Sdelovaci%20technika/2008_11_elektronicke_informacni_panely.pdf?ver=2015-12-28-110956-717

⁴³ WIKIPEDIA. *Online petice*. [online]. 2017. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Online_petice

navrhovaných změnách prostřednictvím malých skupinových diskusí. Výsledek pak reflektuje veřejné mínění.⁴⁴

- *e-Konzultace,*

Cílem elektronické konzultace je shromáždit chybějící pohledy a informace tak, aby bylo zvýšeno povědomí o konzultovaném tématu. Do veřejné konzultace se mohou zapojit občané, firmy a organizace z veřejného i soukromého sektoru.⁴⁵

- *e-Průzkumy,*

Elektronické průzkumy slouží k aktivnímu získávání informací. Nejčastěji tento nástroj elektronické účasti využívají místní samosprávy při dotazování se občanů na jejich názor v definované oblasti. Získané primární údaje prostřednictvím dotazníků či anket je nutno poté vyhodnotit, čímž tazatelé získají informace o preferencích či názorech občanů.

- *e-Learning,*

Elektronické studium je vzdělávací proces využívající informační a komunikační technologie k tvorbě kurzů, k distribuci studijního obsahu, komunikaci mezi lektory a studenty⁴⁶ (občany), kteří mají zájem se dozvědět a naučit více využívat nástrojů elektronické participace.

- *e-Voting,*

Elektronické hlasování je hlasování pomocí elektroniky, ať už ke sčítání hlasů nebo samotnému hlasování. Obecně se rozlišují dva typy elektronického hlasování:

- využívání strojů, které vyžadují přímou fyzickou interakci a dohled kontrolorů,
- dálkové hlasování, kdy volič posílá svůj hlas z libovolného počítače připojeného k internetu (i-Voting).

Úspěšné elektronické hlasování může zrychlit počítání hlasovacích lístků, snížit náklady na placení zaměstnanců počítajících hlasy a zajistí lepší přístupnost voleb pro například zdravotně znevýhodněné voliče. Z evropských zemí toto hlasování funguje např. v Estonsku.

⁴⁴ *Deliberativní průzkum veřejného mínění.* [online]. 2017. Dostupné z: https://translate.google.cz/translate?hl=cs&sl=en&u=https://en.wikipedia.org/wiki/Deliberative_opinion_poll&prev=search

⁴⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MV ČR: eGovernment.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/verejna-konzultace-na-tema-elektronicka-fakturace-ve-verejnych-zakazkach.aspx>

⁴⁶ WIKIPEDIA. *E-learning.* [online]. 2017. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/E-learning>

- *e-Připomínkování,*

V rámci elektronické participace se u místních veřejných správ využívá elektronické připomínkování při vyjadřování se k jednotlivým rozpočtovým akcím a k rozpočtu jako celku. Tato webová aplikace poskytuje občanům přehled o plánovaných rozpočtových akcích a možnost vyjádření vlastních názorů k vybraným akcím formou hodnocení a komentáře. Organizaci pak přináší zpětnou vazbu ve formě statistických přehledů výsledků hodnocení jednotlivých rozpočtových akcí voliči s možností zohlednění získaných výsledků v rozhodovacích procesech o realizaci příslušných akcí.⁴⁷

- *e-Dotazování,*

Existuje řada způsobů a metod, jakými se zjišťují informace od širší veřejnosti, které je potřeba k ověření si dosavadních informací, ke sběru nových údajů či potvrzení svých domněnek, které jsou klíčové v daném projektu. Dotazování tak pokládá otázky respondentům a z jejich odpovědí tak řešitel projektu získává žádoucí primární údaje. Dotazníková šetření jsou jedny z nejčastějších metod sběru dat.⁴⁸

- *občanské poroty,*

Občanské poroty slouží jako nástroj pro zapojování občanů do rozhodování a odborných technických debat. Cílem občanských porot je získat informované, jasně formulované a konstruktivní vyjádření postoje veřejnosti. Postoje občanských porot na rozdíl od postojů deklarovaných ve výzkumech veřejného mínění usilují o to, být založené v co nejvyšší míře především na faktických informacích. Metoda občanských porot byla vyvinuta v USA a v Anglii, v roce 2004 ji přijala Dánská rada pro technologie.⁴⁹

- *webová vysílání jednání,*

Audiovizuální přenosy jednání umožňují občanům se přímo prostřednictvím obrazovky počítače dálkově zúčastnit tohoto jednání. V praxi jde nejčastěji o sledování přímého přenosu zasedání zastupitelstva obce.

- *webové portály,*

⁴⁷ *Elektronické připomínkování rozpočtu.* [online]. 2017. <http://gorinfo.cz/elektronicke-pripominkovani-rozpocetu/>

⁴⁸ WIKIPEDIA. *Dotazníková šetření.* [online]. 2017. Dostupné z: http://wiki.knihovna.cz/index.php?title=Dotazn%C3%ADkov%C3%A1_%C5%A1et%C5%99en%C3%AD

⁴⁹ *Občanské poroty.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.vedavakci.cz/veda-a-verejnost/obcanske-poroty/>

Webové portály jsou všeobecně webovým serverem, který přináší a prezentuje informace jednotným způsobem. V roce 1999 byl vyhlášen první ročník soutěže Zlatý erb, která oceňuje nejlepší weby obcí a ty tak mohou být vzorem k následování. Hlavní důraz dnes již není kladen na uspořádání webu, ale je kladen na obsah, aktuálnost a jeho užitečnost pro návštěvníky stránek.⁵⁰ Dalo by se říci, že jako prostředník v dnešní době mezi občanem a organizacemi veřejné správy slouží webové stránky, na kterých by měly být zveřejňovány důležité informace a poskytovány služby tak, aby byla potřeba návštěvy občana přímo na úřadě co nejvíce eliminována. Webové stránky obce jsou v dnešní době pro orgány veřejné správy naprostou samozřejmostí.

- *a další.*⁵¹

⁵⁰ Zlatý erb. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.zlatyerb.cz/historie-souteze/d-1350/p1=1444>

⁵¹ ŠPAČEK, David. *eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 13.

3 e-Participace občanů na místní úrovni veřejné správy

V době internetu a mobilních telefonů bychom měli brát v úvahu, že veřejný prostor je místem, kde se vědomě či utajeně zveřejňují pro jiné osoby události soukromé povahy nebo státního významu. V mnoha případech se veřejný prostor stává synonymem sociální komunikace.⁵²

Veřejný prostor v intelektuálním a mediálním smyslu je místem pro participativní formu demokracie a není možné, aby si jej nějaký subjekt přivlastnil. Participativní demokracie znamená neustálý dialog a vyžaduje prostor otevřený veřejnosti pro shromažďování a výměnu názorů.⁵³

Veřejný prostor s přímou mezilidskou komunikací je místem debat, prezentací a diskusí, které probíhají v přímé interpersonální nebo skupinové komunikaci jako v pověstném londýnském Hyde parku. Sám veřejný prostor se stal přirozeným médiem. A může se diskutovat o tom, zda je reálný nebo virtuální, zda je zdrojem pravdivých informací nebo subjektivních, emocionálně zabarvených či zmanipulovaných sdělení. O jeho nezbytnosti však není pochyb.⁵⁴

3.1 Veřejná správa ČR na místní úrovni

Systém veřejné správy v ČR se vyznačuje velkým počtem malých obcí. Celkem k 30. 1. 2017 bylo v ČR 6258 obcí, z toho 5569 obcí do 2000 obyvatel, což tvoří 80% celkového počtu obcí.⁵⁵ Ekonomické a sociální podmínky těchto obcí se dotýkají cca 27% obyvatel, kdy k 1. 1. 2016 v nich žilo 2 847 305 obyvatel ČR,⁵⁶ a je proto nezbytné se o činnost obcí zajímat.

Veřejná správa bývá označována za *výkonnou moc* ve státě. Zatímco v rámci moci zákonodárné se vydávají zákony, je moci výkonné vyhrazena jejich realizace. Moderní pojetí

⁵² HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. s. 57.

⁵³ Tamtéž, s. 90.

⁵⁴ Tamtéž, s. 91.

⁵⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů – počet obcí. 30. 1. 2017*. ČSÚ. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/50418271/32019916003.pdf/249c7530-a72e-435e-8e10-5508cafbaa04?version=1.2>

⁵⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Počet obyvatel v obcích k 31. 12. 2015*. ČSÚ. [online]. 2017. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_af=vyhledavani&bkvt=cG_EjWV0IG9ieXZhdGVsIHVgb2Jjw61jaA..&vyhltext=po%C4%8Det+obyvatel+v+obc%C3%ADch&katalog=all&pvo=RSO13D&str=v63

vládnutí – tj. realizaci moci výkonné lépe vystihuje správa věcí veřejných. Veřejná správa je zastřešujícím pojmem pro státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu. Veřejná správa je proti pojmu státní správa pojmem širším a zdůrazňuje, že v ČR se správou věcí veřejných nezabývá pouze stát, nýbrž rovněž subjekty jiné, z nichž nejdůležitější jsou územní samosprávné celky. V ČR kromě obcí tvoří územní samosprávu i vyšší územní samosprávné celky – kraje.⁵⁷

Principy, ze kterých veřejná správa vychází při svém působení:⁵⁸

- *Princip ústavnosti* zdůrazňuje požadavek, aby byl zajištěn soulad organizace a činnosti veřejné správy s Ústavou ČR a jejími ústavními zákony.
- *Princip legality* vyjadřuje vázanost veřejné správy zákony. Správní orgány jsou oprávněné vykonávat pouze činnost, kterou jim zákony stanoví. Jejich správní postavení se tím odlišuje od právního postavení fyzických a právnických osob, kterým je dovoleno vše, co není zákonem zakázáno. Uplatnění tohoto principu zabezpečuje dodržování zákonnosti ve veřejné správě.
- *Princip legitimacy* vyjadřuje ústavní a zákonné uznání oprávněnosti správních orgánů k výkonu veřejné správy v daném rozsahu.

3.2 Základní principy fungování obce a jejích orgánů

Obce vykonávají tzv. spojený model veřejné správy. Jde o současný výkon samostatné působnosti, tedy samosprávy, a současně výkon přenesené působnosti, tedy státní správy. Při své činnosti používají zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.⁵⁹

Obce jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a mohou hospodařit podle vlastního rozpočtu. Při výkonu veřejných úkolů mají veřejnou moc. Proces přenosu výkonu *přenesené působnosti* se nazývá decentralizací. K výkonu státní správy obce dostávají příspěvek na přenesenou působnost. V přenesené působnosti obce vydávají nařízení obce, vydávají správní rozhodnutí, přitom se řídí zákony a jinými právními předpisy.

⁵⁷ KOLEKTIV AUTORŮ. *Průručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, 1.vyd. Praha: Svaz měst a obcí ČR, 2010, s. 12.

⁵⁸ GADASOVÁ, Dalimila a Milan POLIÁN. *Správní právo, právní základ veřejné správy*, 1. díl. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2000, s. 9.

⁵⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Průručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, 1.vyd. Praha: Svaz měst a obcí ČR, 2010, s. 11.

Podle rozsahu výkonu státní správy rozlišujeme:

- obce – s minimálním rozsahem státní správy - I. typu,
- obce s pověřenými obecními úřady - II. typu,
- obce s rozšířenou působností - III. typu.⁶⁰

Právo na *samostatnou působnost* je zaručeno Ústavou a stát může do samosprávy zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to v zákonem stanovených mezích.⁶¹

Obec při výkonu samostatné působnosti je obdařena různými nástroji. Od obecně závazných vyhlášek obce až po různá správní rozhodnutí, přičemž jejich nedodržování je sankcionováno. Vstupuje však i do čistě soukromoprávních vztahů, kde je její postavení stejné jako u ostatních subjektů. Klasickými soukromoprávními vztahy jsou smluvní vztahy – nájemní, kupní smlouvy nebo zakládání obchodních společností.⁶²

Občané obce starší 18 let mají vymezené postavení, které jim zaručuje aktivní možnost realizovat právo na samosprávu vlastním přístupem. Jde o práva, jež lze uplatňovat vůči obcím a jejím orgánům:

- právo volit a být volen do zastupitelstva obce (ZO),
- právo hlasovat v místním referendu,
- právo vyjadřovat na zasedání ZO v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem,
- právo vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání ZO,
- právo nahlížet do rozpočtu obce a do jejího závěrečného účtu za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání ZO, do usnesení rady, výborů ZO a komisí rady a pořizovat si z nich výpisy,

⁶⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, 1.vyd. Praha: Svaz měst a obcí ČR, 2010, s. 15.

⁶¹ Tamtéž, s. 14.

⁶² Tamtéž, s. 15.

- právo požadovat projednání určité záležitosti v samostatné působnosti obce radou obce nebo ZO, je-li žádost podepsána nejméně 0,5% občanů obce.

Kromě práva volit, být volen a práva hlasovat v místním referendu mají stejná práva i fyzické osoby starší 18 let, které vlastní na území obce nemovitost.⁶³

3.2.1 Orgány obce

Za orgány obce se považují Zastupitelstvo obce, Rada obce, Starosta, Obecní úřad a Orgány zastupitelstva obce a rady obce, kterými jsou Výbory a Komise. Tyto orgány v rámci samostatné působnosti pečují v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. V rámci přenesené působnosti se orgány obce řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích a jinými právními předpisy.⁶⁴

- *Zastupitelstvo obce* – schází se podle potřeby, nejméně jednou za tři měsíce. Zasedání ZO jsou zásadně veřejná. Obecní úřad informuje o místě, čase a programu konání ZO na úřední desce obecního úřadu nejméně sedm dnů před zasedáním. Jednání ZO se řídí jednacím řádem. O průběhu zasedání ZO se pořizuje zápis, který podepíše starosta a místostarosta a určení ověřovatelé. Zápis se pořizuje do deseti dnů po skončení zasedání a musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. ZO je podle zákona vyhrazeno rozhodovat o nejdůležitějších záležitostech patřících do samostatné působnosti obce. Je to především:
 - schvalování programu rozvoje obce,
 - schvalování rozpočtu a závěrečného účtu,
 - schvalování obecně závazných vyhlášek,
 - zřizování a rušení právnických osob, příspěvkových organizací a organizačních složek obce,

⁶³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, 1.vyd. Praha: Svaz měst a obcí ČR, 2010, s. 14.

⁶⁴ *Zákony pro lidi. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.* [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

- volba a odvolání starosty, místostarosty a dalších členů rady obce,
- zřizování a rušení výborů, volba a odvolání jejich předsedů a členů,
- rozhodování o vyhlášení místního referenda,
- rozhodování o spolupráci s jinými obcemi a formě této spolupráce
- a další.

Dalším okruhem záležitostí, spadajících do kompetence ZO, jsou majetkové záležitosti:

- nabývání a převod nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
- poskytování věcných darů v hodnotě nad 20.000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20.000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,
- poskytování dotací nad 50.000 Kč v jednotlivých případech občanským sdružením za stanoveným účelem,
- a další.⁶⁵
 - *Rada obce* – je výkonným orgánem v samostatné působnosti. Tvoří ji starosta, místostarosta a další radní, kteří jsou voleni ZO. Rada obce se nevolí, jestliže počet členů ZO nepřesahuje 15 členů. Pokud rada obce není zvolena, její pravomoci vykonává v omezeném rozsahu starosta. Zbytek kompetencí vykonává ZO. Rada obce plní úkoly, jimiž ji pověřilo ZO, a jemu se také zodpovídá. Kromě toho rada obce připravuje návrhy pro jednání ZO a zabezpečuje plnění jeho usnesení. Radě obce zákon vyhrazuje v samostatné působnosti zejména:
 - zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném ZO,
 - plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným ZO, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny ZO,

⁶⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, 1.vyd. Praha: Svaz měst a obcí ČR, 2010, s. 18.

- vydávat nařízení obce,
- zřizovat a rušit podle potřeby komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- a další.⁶⁶
 - *Starosta obce* – zastupuje obec navenek a za výkon své funkce odpovídá ZO. Protože o většině otázek v samostatné působnosti rozhodují kolektivní orgány (ZO, Rada obce), může starosta právní úkony podléhající schválení kolektivním orgánem provádět jen po předchozím schválení příslušným orgánem. Starosta zejména:
 - odpovídá za včasné objednání kontroly hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,
 - plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů,
 - může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
 - odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
 - rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce,
 - podepisuje právní předpisy obce,
 - může pozastavit výkon usnesení rady a věc předložit k rozhodnutí nejbližšímu zasedání ZO,
- a další.⁶⁷

Zástupcem starosty je místostarosta. Na ZO může být zvoleno i více místostarostů, jimž mohou být svěřeny některé úkoly.

- *Obecní úřad* – tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu (je-li tato funkce zřízena) a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta. Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činností obecního úřadu odbory a oddělení. Obecní úřad

⁶⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, 1.vyd. Praha: Svaz měst a obcí ČR, 2010, s. 19.

⁶⁷ Tamtéž, s. 20.

v samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce, a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Vykonává přenesenou působnost svěřenou obci s výjimkou věcí patřících do působnosti jiného orgánu (např. vydávání nařízení, krizové řízení, přestupková komise), nebo které jsou delegovány na komise rady. V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností se funkce tajemníka obecního úřadu zřizuje ze zákona, ostatní obce si mohou tuto funkci zřídit podle své potřeby. Tajemník obecního úřadu se zúčastňuje zasedání ZO a schůzí rady obce s hlasem poradním.⁶⁸

- *Výbory, komise a zvláštní orgány obce –*
- výbory jsou poradními, iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva v oblasti samostatné působnosti obce. Nejde tedy o samostatné orgány obce, ale spíše o orgány orgánů obce. Zřízení výboru je právem ZO, nikoliv jeho povinností. Výjimkou je zřízení výboru finančního a kontrolního, které jsou ze zákona povinné. Další výjimkou je zřízení výboru pro národnostní menšiny, pokud na území obce žije alespoň 10% občanů hlásících se k jiné národnosti než české, přičemž v tomto výboru musí nejméně polovinu členů tvořit příslušníci národnostní menšiny. Výbor finanční a kontrolní má ze zákona stanovenou náplň činnosti, ostatním výborům ji určuje ZO. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, případně plní další úkoly, kterými ho pověří ZO. Kontrolní výbor kontroluje, jak se plní usnesení zastupitelstva a rady obce, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další úkoly, jimiž ho zastupitelstvo pověří. Výbory samy o sobě nemají pravomoc ukládat úkoly, a to ani obecnímu úřadu ani jednotlivým zaměstnancům. Počet členů je vždy lichý, předsedou je vždy člen ZO. Ostatní členové výboru mohou být voleni z řad občanské veřejnosti.⁶⁹
- Komise si může rada obce zřizovat jako své iniciativní a poradní orgány. Sféra jejich činnosti je v oblasti samostatné působnosti rady obce.

⁶⁸ KOLEKTIV AUTORŮ. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, 1.vyd. Praha: Svaz měst a obcí ČR, 2010, s. 21.

⁶⁹ Tamtéž.

- V obci pracují ještě další komise, které nejsou komisemi rady. V případech stanovených zvláštními zákony zřizuje starosta zvláštní orgány obce, jmenuje a odvolává jejich členy. Tyto zvláštní orgány obce vykonávají pouze přenesenou působnost a nejsou podřízené orgánům obce. Jedná se o komisi k projednávání přestupků podle zákona o přestupcích. V čele takové komise musí stát osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost. Dalším zvláštním orgánem obce může být povodňová komise podle zákona o vodách nebo komise sociálně právní ochrany dětí.⁷⁰

Zastupitelstvo obce se jako vrcholný orgán místní samosprávy řídí a při svém jednání a rozhodování se v první řadě opírá o právní řád České republiky. Mohou se do něj zařadit i Principy dobré veřejné správy, jejichž uplatňování se stále více požaduje nejen v oblasti státní správy, ale i samosprávy. Lze je charakterizovat jako soubor požadavků a vlastností, které by měl naplňovat výkon veřejné správy v podmínkách moderního státu. Jinak řečeno, jde o způsob chování orgánů veřejné správy. Každý, kdo vstupuje do vztahu s občanem, s adresátem veřejné moci, je povinen v obecné rovině jednat dobře a spravedlivě, prostě tak, aby byly vyřízeny oprávněné požadavky klientů k jejich spokojenosti a nedocházelo k obtěžování osob přehnanou byrokracií, průtahům a jiným nežádoucím důsledkům. Principy dobré správy jsou totiž jakýmsi dobrými mravy veřejné správy. Jedním z konkrétních projevů Principů jsou zásady správního řízení obsažené ve správním řádu. Jde mimo jiné o zásadu zákonnosti, zákazu zneužití pravomoci, zásadu ochrany dobré víry a veřejného zájmu, zásadu proporcionality, zásadu nestranného postupu a legitimního očekávání či zásadu veřejné správy jako služby veřejnosti.⁷¹

3.3 Novodobé formy participace občanů

Právní řád ČR garantuje možnost politické participace občanů, vymezuje její institucionalizované formy a vytváří pro ni předpoklady. A to jak obecně, bez ohledu na konkrétní kontext participace, tak i specificky pro občanskou participaci na lokální úrovni, tj. v rámci obcí. Podmínky a předpoklady participace zaručuje v obecné poloze *Listina základních práv a svobod*, která je součástí ústavního pořádku ČR. Listina garantuje v hlavě II, v oddílu Politická práva svobodu projevu, právo na informace, petiční právo, právo občanů

⁷⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, 1.vyd. Praha: Svaz měst a obcí ČR, 2010, s. 22

⁷¹ Tamtéž, s. 25.

se shromažďovat, rovný přístup občanů k voleným veřejným funkcím, volební právo a v čl. 21 právo občanů podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců. Některé obecné předpoklady politické participace zakotvila *Ústava České republiky* v Hlavě první Základní ustanovení, kde v čl. 2 stanoví, že lid je zdrojem veškeré státní moci, a v čl. 8 zaručuje samosprávu územních samosprávných celků. Nepřímo předpokládá participaci občanů v lokální politice i §1 zákona o obcích č. 128/2000 Sb., který konstatuje, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů.⁷² S vývojem informačních technologií se tak do popředí dostává i možnost účasti občanů na věcech veřejných prostřednictvím vzdáleného přístupu. Na to pamatuje i právní předpis - zákon o svobodném přístupu i informacím.

Internet se stal v uplynulých 20 letech významným fenoménem, bez něhož si mnozí z nás nedokáží představit svůj život, začal zasahovat téměř do všech oblastí života dnešního člověka. Ani participace občanů na veřejném životě nezůstává výjimkou. Každý jistě už využil internet k tomu, aby poslal e-mail na úřad, sledoval stránky radnice ve své obci, diskutoval on-line o veřejných otázkách, kde se vyjadřoval k veřejným problémům. Internet nám umožnil ustanovit nové formy komunikace s úřady a také nabídl další možnosti toho, jak se aktivně zapojit do veřejného života v obci.⁷³

3.3.1 Výhody participace prostřednictvím internetu

Některé výhody participace prostřednictvím internetu jsou zcela zřejmé – internet *snižuje náklady*. Poslat e-mail je rozhodně levnější než poslat poštovní dopis. Některé občany může odrazovat *jednání tváří v tvář* s úředníky či politiky a elektronická komunikace tak pro ně může být *přijatelnější*.⁷⁴

Dochází i ke *snížení nákladů ze strany institucí*, které mají zájem komunikovat s občany a informovat je. Např. na internetových stránkách radnice je možné vyvěsit mnohem větší množství textů, než by bylo možné vyvěsit na obecní vývěsce. Na internetových stránkách se občané seznámí s poskytnutými informacemi v kratším čase, ne všichni mají příležitost chodit denně kolem obecní vývěsky. To představuje další výhodu internetu – *šetří*

⁷² ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ, a KOL., *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (Slon), 2011, s. 28.

⁷³ Tamtéž, s. 79.

⁷⁴ Tamtéž, s. 106.

čas. Internet také usnadňuje přístup k informacím a k institucím pro skupiny obyvatel, které musí překonat určité bariéry při jednání s institucemi (fyzický handicap, vzdálenost apod.).⁷⁵

Domácností s připojením k internetu v ČR dle posledního zjištění z roku 2015 bylo v obcích do 2000 obyvatel 72%, oproti roku 2009, kdy se tento údaj vyskytl poprvé ve statistikách ČSÚ, došlo k nárůstu o plných 56,5%.⁷⁶

3.3.2 Nevýhody participace prostřednictvím internetu

K využití internetu je potřeba splnit dvě základní podmínky: musíme mít k němu přístup a musíme s ním umět zacházet. Přístup i potřebné znalosti mohou být ovlivněny jak finanční nedostupností tohoto přístupu, tak nezájmem o jeho využití.⁷⁷

Podíl domácností vybavených osobním počítačem rok od roku roste. V roce 2009, kdy byl tento podíl poprvé ČSÚ zaznamenán, byl ve výši 51 % v obcích do 2000 obyvatel. V roce 2015 již u této velikostní skupiny obcí 72%. O 5% více tj. 77% domácností v roce 2015 pak bylo vybaveno osobním počítačem v obcích nad 50 000 obyvatel.⁷⁸

Dle šetření ČSÚ z roku 2016 vyplývá ze zjištěných údajů, že nejčastější bariérou domácností v obcích do 2000 obyvatel v připojení k internetu není to, že neumí s internetem pracovat, nebo že cena potřebného vybavení je pro ně vysoká, ale to, že nemají zájem, respektive nepotřebují internet používat.⁷⁹

Nezájem je jednou z hlavních zábran občanské angažovanosti na veřejném dění. Nedostatečná znalost problému a nízká informovanost, špatná pověst aktivně vystupujících lidí, ale také organizační a formální omezení participace či nedostatek politické podpory, to jsou faktory, které mají na úroveň participace na obecní úrovni nesporný vliv.⁸⁰

⁷⁵ ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ, a KOL., *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (Slon), 2011, s. 107.

⁷⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Domácnosti s připojením k internetu*. ČSÚ. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=31031&pvo=ICT03&str=v149>

⁷⁷ ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ, a KOL., *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (Slon), 2011, s. 107

⁷⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Domácnosti vybavené osobním počítačem*. ČSÚ. [online]. 2017. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ICT03&z=T#w=>

⁷⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Bariéry domácností v připojení k internetu, 2016*. ČSÚ. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/33117171/062004-164.pdf/438edd8e-dd2b-476b-93c8-72f4505af544?version=1.0>

⁸⁰ ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ, a KOL., *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (Slon), 2011, s. 127

Komunikace prostřednictvím internetu má svá specifika. Například v porovnání s osobním pohovorem či telefonickým voláním je pro každého uživatele internetu snazší ignorovat doručený e-mail. Velkým nebezpečím spojeným s internetem je *krádež identity* a její následné zneužití, kdy je snadné vystupovat pod cizím jménem.⁸¹

3.4 Praxe e-Participace na místní úrovni v České republice

V ČR mají občané různé možnosti, jakými mohou participovat prostřednictvím internetu na veřejném dění ve své obci. Míra zapojení do veřejného života obce může nabývat různé míry angažovanosti – od pasivního sledování webových stránek místní radnice či čtení místního tisku až po aktivity vyžadující nemalou angažovanost ve veřejném životě, jakými je např. vytváření petic.

Literatura uvádí sestavený žebřík participace občanů realizované prostřednictvím internetu. Je vytvořen tak, že na nejnižších příčkách se nacházejí aktivity realizované prostřednictvím internetu, které vyžadují nejvyšší angažovanost. Na nejvyšších příčkách pak ty, které vyžadují nejmenší angažovanost občanů. Žebřík internetové participace podle jednotlivých dimenzí seřazených podle míry zapojení představuje tabulka 3-1.

⁸¹ ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ, a KOL., *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (Slon), 2011, s. 108.

Tabulka 3-1 Žebřík internetové participace podle jednotlivých dimenzí

1. Diváci	<ul style="list-style-type: none"> - čtou zpravodajské stránky - sledují stránky obecních úřadů - sledují videa
2. Sběratelé informací	<ul style="list-style-type: none"> - ukládají si záložky vybraných stránek - přihlašují se do maillistů
3. Účastníci	<ul style="list-style-type: none"> - přihlašují se na Facebook - komunikují s institucemi pomocí e-mailů
4. Posuzovatelé	<ul style="list-style-type: none"> - diskutují na diskusních serverech - účastní se internetových anket - přihlašují se do skupin na Facebooku a aktivně v nich diskutují - podepisují petice na internetu - píší e-maily institucím, v nichž vyjadřují své názory k veřejným otázkám či činnosti těchto institucí
5. Tvůrci	<ul style="list-style-type: none"> - publikují texty, videa, audiozáznamy - vytvářejí internetové stránky - zakládají diskusní skupiny - vytvářejí skupiny na Facebooku - zveřejňují a rozesílají petice, jež vytvořili

Zdroj: ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ a KOL. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1.vyd. Praha, Sociologické nakladatelství (Slon), 2011, s. 110.

Výsledky praktické analýzy, která byla naposled například provedena ve městech Blatná, Český Krumlov a Velké Meziříčí v roce 2010, ukazují, že v těchto městech existuje určitý počet aktivních lidí, kteří opakovaně participují na různých veřejných záležitostech,

nicméně většina občanů se účastní těchto aktivit jen tehdy, pokud se jich velice bezprostředně osobně dotýkají. Zájem širší veřejnosti o účast na projednávání veřejných záležitostí se z pochopitelných důvodů odvíjí od oblasti či tématu projektu. Z toho vyplývá, že základním motivačním prvkem aktivního jednání a zájmu širší veřejnosti o lokální dění jsou osobní zájmy jednotlivců. V případě pozitivní motivace se jednotlivec snaží prostřednictvím občanské participace, ať už je osobní či elektronická, prosadit svůj zájem, v případě motivace negativní se snaží určité zájmové aktivitě zabránit.⁸² Tento postoj se pravděpodobně vyskytuje celorepublikově.

Co se týká hájení tzv. obecných veřejných zájmů nebo zájmů větší skupiny obyvatel, dostávají se do popředí občanské spolky, tj. nestátní neziskové organizace. Ty se v lokální úrovni zajímají o informace a podílejí se velkou měrou na veřejném dění. Motivačním aspektem občanské participace, až už jde opět o osobní účast či elektronickou, je vztah občanů k danému místu, obci. Tato sounáležitost s místem se stává motivací pro angažovanost v nejrůznějších projektech.⁸³

V praxi na lokální úrovni hraje významnou roli i účast na participaci existence občanů – vůdců. Vůdčí osobnosti, ať už přímo starostové obcí nebo samotní jednotliví občané jsou motorem pro aktivní účast ostatní veřejnosti. Právě nedostatek těchto osobností může odrážet celkovou situaci pasivního přístupu lidí k veřejnému dění.⁸⁴

3.5 Charakteristika vybraných obcí ČR s důrazem na místní úroveň

V České republice tvoří správu věcí veřejných a zároveň spravuje zájmy tohoto státu *veřejná správa*. Veřejná správa funguje jako tzv. management státu. Aby byl tento systém řízení našeho státu zabezpečen, je potřeba prostřednictvím *státní správy* jak na celostátní úrovni, tak i na místní úrovni, mít určeny orgány, jenž toto řízení zabezpečují. Nutno zdůraznit, že státní správa činí jen to, co jí ukládá zákon, a proto na místní úrovni toto všeobecné řízení delegované státem v přenesené působnosti zabezpečují orgány krajů a obcí. Ve studovaných obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva jde především o zabezpečování konání voleb, zabezpečení požární ochrany zřízením a udržováním

⁸² ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ a KOL. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1. vyd. Praha, Sociologické nakladatelství (Slon), 2011, s. 125.

⁸³ Tamtéž, s. 126.

⁸⁴ Tamtéž.

akceschopných jednotek Sboru dobrovolných hasičů, povinné zveřejňování informací dané zákony a další. Všechny tři výše uvedené obce mají rozsáhlejší základní rozsah přenesené působnosti, protože vydávají ověřené výstupy z informačních systémů, podle zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy,⁸⁵ tj. jsou obcemi s pracovištěm Czech POINT. Jediná Horní Bečva je obcí s matričním úřadem, jinak všechny tři obce dále spadají v míře přenesené působnosti pod obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností Rožnov pod Radhoštěm, kterou občané musí navštívit při potřebě žádosti o stavební povolení, řidičský průkaz, sociální dávky...

Veřejnou správu zabezpečuje na místní úrovni především *samospráva* v podobě právnických osob veřejného práva a soustava samosprávných orgánů. Obecní samosprávu mají tyto obce každá svou zabezpečenu vlastním rozpočtem a hospodařením. Každá má své vlastní území, na kterém působí. Obyvatelé obcí jsou tak místní samosprávě podřazeni. Ve studované oblasti patří všechny tři obce na úrovni kraje pod Zlínský kraj.

Každá obec se při své činnosti řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve kterém jsou stanoveny podmínky pro činnost obce i obecního úřadu.⁸⁶

Všechny tři vybrané obce jsou od roku 2000, kdy byl založen, členy svazku obcí – Sdružení Mikroregionu Rožnovsko, jehož účelem je koordinace postupů při řešení hospodářského, sociálního a kulturního života obcí, kde kromě výše uvedených náleží ještě města Zubří a Rožnov pod Radhoštěm, obce Hutisko-Solanec, Vigantice, Valašská Bystřice a Vidče.⁸⁷

Shrnutí základních parametrů studovaných obcí Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva, které jsou více rozebrány v následujících kapitolách, zobrazuje tabulka 3-2.

⁸⁵ Zákony pro lidi. *Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů.* [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-365>

⁸⁶ Zákony pro lidi. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.* [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

⁸⁷ Regionální informační servis. *Sdružení Mikroregion Rožnovsko.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/mikroregiony?nazev=Ro%C5%BEnovsko&ucel=&uroven=&krajNuts=&okresNuts=&orpKod=&obecNazev=&obecNazevHidden=>

Tabulka 3-2 Shrnutí základních parametrů studovaných obcí

	Počet obyvatel k 1.1.2016	Rozloha katastru (km ²)	Počet členů ZO	Věkový průměr členů ZO	Počet členů RO	Věkový průměr členů RO
Dolní Bečva	1900	20,06	15	46,5	5	48,4
Prostřední Bečva	1725	23,45	11	48	0	0
Horní Bečva	2434	42,42	15	50,7	5	46,4

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

3.5.1 Prezentace obce Dolní Bečva

První písemná zmínka o obci Dolní Bečva pochází z roku 1597. Tato obec je umístěna v malebném prostředí Moravskoslezských Beskyd pod horou Radhošť. Katastrální území je tvořeno jedním územím – obcí Dolní Bečva. Na severní hranici katastru leží vrchol Radhoště s nadmořskou výškou 1129m. Střed obce je položen v nadmořské výšce 427m. Rozloha obce činí 20,06 km².⁸⁸ Vzdálena je 6 km východně od města Rožnov pod Radhoštěm.

Počet obyvatel k 1. 1. 2016 byl 1 900,⁸⁹ kteří obývali 7 sídelních jednotek: Dolní Bečva, Dolní Bečva – u pily, Dolní Rozpité, Horní Rozpité, Kamenné, U Hajdů, V Rozpitém.

V obci nabízí své služby praktický lékař pro dospělé a pro děti a dorost. K dispozici je také ordinace zubní lékařky a jednou týdně ordinuje lékařka gynekologie. Na služby lékařů je navázána i výdejna léků. Místní děti navštěvují mateřskou a základní devítiletou školu, jedinou příspěvkovou organizaci obce. Všichni občané mohou jednou týdně navštěvovat místní veřejnou knihovnu, která patří k jediné organizační složce této obce. Ke stálým službám občanům patří i činnost České pošty.

V obci působí od roku 1943 spolek dobrovolných hasičů. Rovněž s velkou členskou základnou mládeže fotbalový klub, myslivecký spolek, lyžařský klub Radhošť, jenž se svými dorostenci dosáhl významných úspěchů nejen na republikové ale i na mezinárodní úrovni. Významně se do místních akcí zapojuje také klub seniorů a ochotnický divadelní spolek BOD.

Činnost obce řídí 15 členné zastupitelstvo obce v čele se starostou Bc. Pavlem Manou, který je v současné době starostou již páté funkční období, tj. stojí v čele obce od roku 1998,

⁸⁸ Informační portál obce Dolní Bečva. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.dolnibecva.cz/>

⁸⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/32853387/1300721603.pdf/cba78096-1cf5-4fde-b20a-3074b2f135f9?version=1.0>

kdy se ve věku 35 let stal poprvé starostou obce. Rada obce má 5 členů, její věkový průměr je 48,4 let. Věkový průměr ZO je 46,5 let.⁹⁰

Základní informace o územně správní jednotce Dolní Bečva, která sama je klasifikována jako LAU 2 (místní správní jednotka) shrnuje tabulka 3-3, která značí klasifikaci této územně statistické jednotky výše: LAU 1 – přiřazení pod okres Vsetín, dále od úrovně kraje - NUTS III náleží tato obec pod Zlínský kraj, od úrovně regionu soudržnosti - NUTS II spadá pod Střední Moravu. Obec Dolní Bečva s počtem obyvatel do dvou tisíc obyvatel spadá také pod obec, respektive město Rožnov pod Radhoštěm, který v rámci přenesené působnosti jako obec s pověřeným obecním úřadem a zároveň obec s rozšířenou působností vykonává pro obec Dolní Bečva státní správu.

Tabulka 3-3 Vymezení územně správní jednotky Dolní Bečva

Status:	Obec
LAU 1 (do roku 2008 NUTS IV):	Vsetín
NUTS III:	Zlínský kraj
NUTS II, Region soudržnosti:	Střední Morava
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Rožnov pod Radhoštěm
Obec s rozšířenou působností:	Rožnov pod Radhoštěm

Zdroj: *Regionální Informační Servis. Dolní Bečva*. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=541800> [online]. 2017

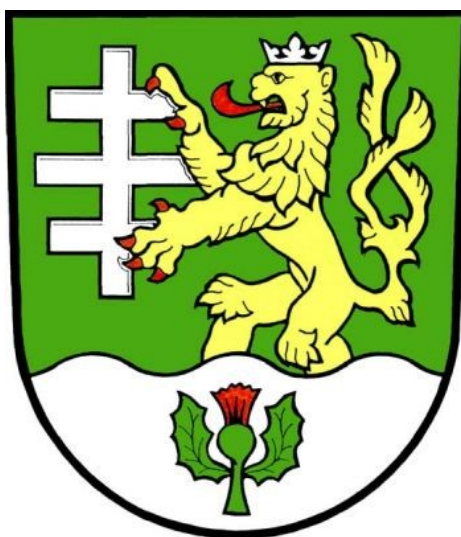
Samospráva obce sídlí na adrese Obecní úřad Dolní Bečva, č. p. 340, 756 55.

Znak obce Dolní Bečva popisuje obrázek 3-1: v zeleném štítě ze stříbrné vlnité paty od kýty vyrůstající zlatý dvouocasý lev se stříbrnou korunou a červenou zbrojí, držící stříbrný trojramenný řecko-katolický kříž, v patě zelený bodlák s červeným okvětím.⁹¹

⁹⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *ČSÚ: Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014. Obec Dolní Bečva*. Zvolení zastupitelé dle výsledku. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=7203&xobec=541800&xstrana=0>

⁹¹ WIKIPEDIA. *Znak Dolní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Doln%C3%AD_Be%C4%8Dva#/media/File:Coat_of_Arm_Doln%C3%AD_Be%C4%8Dva.png

Obrázek 3-1 Znak obce Dolní Bečva

Zdroj: *Regionální informační servis. Dolní Bečva.* [online]. 2017. Dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=541800>

3.5.2 Prezentace obce Prostřední Bečva

Obec Prostřední Bečva leží mezi obce Dolní a Horní Bečva ve východní části Radhošťské hornatiny.

Počet obyvatel k 1. 1. 2016 byl 1 725.⁹² Katastrálním územím o rozloze 23,45 km² patří obec mezi středně velké obce okresu Vsetín. Mezi pět základních sídelních jednotek patří Adámky, Bácov, Kněhyně, Prostřední Bečva, V hutí.⁹³

Obec je vzdálena 10 km východně od Rožnova pod Radhoštěm. Nejvyšším bodem je Čertův mlýn s nadmořskou výškou 1 206m, který tvoří severní hranici katastru společně s Pustevnami, které pak sousedí se severními obcemi Trojanovice a Čeladná. Jižní sousední obce jsou Vigantice a Hutisko-Solanec.⁹⁴

Obec Prostřední Bečva je jedním z nejvýznamnějších rekreačních středisek v oblasti Beskyd. Areál Pusteven, který je součástí katastru obce tvoří soubor známých dřevěných horských staveb z let 1891-1900 podle návrhu architekta Dušana Jurkoviče. V zimním období je možnost využít několika lyžařských vleků a rovněž jsou po celou zimu udržovány stopy

⁹² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *ČSÚ: Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017.* [online]. 2017. Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/10180/32853387/1300721603.pdf/cba78096-1cf5-4fde-b20a-3074b2f135f9?version=1.0>

⁹³ *Regionální informační servis. Prostřední Bečva.* [online]. 2017. Dostupné z:
http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=544698#verejna_sprava

⁹⁴ Oficiální stránky obce Prostřední Bečva. *O obci.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.prostrednibecva.cz/o-obci/>

pro běžkaře, které se táhnou nejen po svazích Pusteven, ale i do širšího okolí Soláně, Třeštíku a Rožnova pod Radhoštěm. V letním počasí se nabízí turistické procházky a vyjížďky na horských kolech po cyklostezce údolím Rožnovské Bečvy.⁹⁵

Občanům v domě služeb je k dispozici lékař pro dospělé a děti a dorost, zubní lékař, pobočka České pošty, holičství, výdejna léčiv a prodejna s textilem. V roce 2001 byl dostaven a vysvěcen kostel, jenž při příjezdu do Prostřední Bečvy tvoří dominantu obce.⁹⁶

Vzdělávání mládeže zajišťuje jediná příspěvková organizace obce Základní škola a Mateřská škola od 1. do 5. ročníku. Děti druhého stupně základní školy musí dojíždět do Horní Bečvy nebo do Dolní Bečvy, kde tento stupeň vzdělávání je pro ně zabezpečen.⁹⁷

V obci působí místní organizace Českého červeného kříže Prostřední Bečva, Myslivecký spolek Radegast, Sbor dobrovolných hasičů střed a Kněhyně, Svaz zahrádkářů, Jezdecký klub Prostřední Bečva, Fotbalový klub Prostřední Bečva, Dechová hudba Záhořané z Valašska, Klub důchodců, TJ Kněhyně a další.⁹⁸

Obec řídí 11 členné zastupitelstvo obce v čele se starostou obce ing. Radimem Gálíkem, jenž ve svém úřadě pracuje druhé funkční období a poprvé byl zvolen starostou ve věku 30 let. Věkový průměr celého ZO je v současné době 48 let.⁹⁹

Prostřední Bečva jako jediná ze studovaných obcí nemá zřízení Radu obce. Dle ustavujícího zasedání obecního zastupitelstva Prostřední Bečvy, které se konalo dne 7. listopadu 2014, nebyli členové Rady obce v tomto volebním období voleni. Orgán Rady obce ve výše uvedené obci v současné době nepůsobí.¹⁰⁰

Základní informace o územně správní jednotce Prostřední Bečva, která sama je stejně klasifikována jako ostatní vybrané obce LAU 2 (místní správní jednotka), shrnuje tabulka 3-4, která značí klasifikaci této územně statistické jednotky výše: LAU 1 – přiřazení pod okres Vsetín, dále od úrovně kraje - NUTS III náleží tato obec pod Zlínský kraj, od úrovně regionu

⁹⁵ Oficiální stránky obce Prostřední Bečva. *O obci*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.prostrednibecva.cz/o-obci/>

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Výsledky voleb do zastupitelstev obcí 10. 10. - 11. 10. 2014. Obec Prostřední Bečva. Zvolení zastupitelé dle výsledku*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=7203&xobec=544698&xstrana=0>

¹⁰⁰ Oficiální stránky obce Prostřední Bečva. *Zápis z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce ze dne 7. 11. 2014*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.prostrednibecva.cz/files/dokumenty/ustavujici-zapis-14-11.pdf>

soudržnosti - NUTS II spadá pod Střední Moravu. V rámci přenesené působnosti spadá Prostřední Bečva pod obec Rožnov pod Radhoštěm jako svou obec s pověřeným obecním úřadem a zároveň obec s rozšířenou působností.

Tabulka 3-4 Vymezení územně správní jednotky Prostřední Bečva

Status:	Obec
LAU 1 (NUTS 4):	Vsetín
NUTS 3:	Zlínský kraj
NUTS 2, Region soudržnosti:	Střední Morava
Obec pověřeným obecním úřadem:	Rožnov pod Radhoštěm
Obec s rozšířenou působností:	Rožnov pod Radhoštěm

Zdroj: Regionální informační servis. *Prostřední Bečva*. Dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=544698> [online]. 2017

Samospráva obce sídlí na adrese Obecní úřad Prostřední Bečva, č. p. 272, 756 56.

Právo užívat znak obci Prostřední Bečva udělil předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 8. října 2001. V popisu znaku, který je zobrazen na obrázku 3-2 se uvádí, že v černo-červeně polceném štítě vyskakuje ze stříbrného trojvrší na modré vlnité patě se stříbrným vlnitým břevnem zlatý kozel s červeným jazykem.¹⁰¹

¹⁰¹ *Popis znaku obce Prostřední Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.fotodoma.cz/vs-prostredni-becva/symboly-znak.php>

Obrázek 3-2 Znak obce Prostřední Bečva

Zdroj: *Regionální informační servis. Prostřední Bečva.* [online]. 2017. Dostupné z:
http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=544698#verejna_sprava

3.5.3 Prezentace obce Horní Bečva

Obec Horní Bečva leží v Chráněné krajinné oblasti Beskydy 12 km východně od Rožnova pod Radhoštěm po obou březích horního toku Rožnovské Bečvy, která odděluje pásmo Vsetínských vrchů od Beskyd. Obec leží podél silnice I. třídy č.E442 z Valašského Meziříčí vedoucí i přes Dolní a Prostřední Bečvu směrem do Makova. Jeho území tvoří hraniční přechod do Slovenské republiky. Je to typická horská obec s nadmořskou výškou v centru 505m. Nejvyšší vrchol je Vysoká 1024 m n. m.

Jako jediná z vybraných obcí patří Horní Bečva mezi obce s matričním úřadem. Počet obyvatel k 1. 1. 2016 byl 2 434,¹⁰² a ten obýval 18 sídelních jednotek, které jsou rozloženy převážně v několika údolích – např. Bečvice, Hluboký, Kobylská... Starší generace žije v typických valašských dřevěnicích, mladší pak v moderních rodinných domcích. Svou geografickou polohou je Horní Bečva vyhledávaným místem k letní i zimní rekreaci. V katastru, který zaujímá plochu 42,42 km² slouží k tomuto účelu nespočet soukromých chat a několik desítek rekreačních a hotelových zařízení.¹⁰³

¹⁰² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017.* Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/10180/32853387/1300721603.pdf/cba78096-1cf5-4fde-b20a-3074b2f135f9?version=1.0>
[online]. 2017

¹⁰³ *Regionální informační servis. Horní Bečva.* [online]. 2017. Dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=542687#samosprava>

K zájmovým sdružením působícím v Horní Bečvě patří Český svaz Včelařů Horní Bečva, sbor dobrovolných hasičů, Myslivecký spolek Hubert Bečvy a spolek Ohlá klika sdružující své členy především za účelem organizací kulturně sportovních akcí v Horní Bečvě a jejím okolí. Pro zdejší vesnickou kulturu je ceněna také dechová hudba Hornané, místní veřejná knihovna sloužící i jako informační centrum pro turisty, kdy především v letních měsících se tu zastaví i několik desítek turistů denně.¹⁰⁴

Činnost obce řídí 15 členné zastupitelstvo v čele se starostou obce Bc. Rudolfem Bernátem, jenž byl do své funkce zvolen zastupitelstvem 7. 11. 2014, a je ve svém prvním funkčním období. Rada obce se skládá z 5 členů¹⁰⁵ a její věkový průměr je 46,4 let.¹⁰⁶ Věkový průměr ZO k letošnímu roku činí 50,7 let.¹⁰⁷

Obec má zřízenou jednu příspěvkovou organizaci – Základní školu TGM a mateřskou školu Horní Bečva.¹⁰⁸ V roce 2001 zastupitelstvo schválilo vznik společnosti Služby HB, s.r.o., která vznikla transformací z příspěvkové organizace Služby obce Horní Bečva. Jejím úkolem je svoz a likvidace komunálního odpadu, údržba zeleně a úklid veřejných prostranství a hřbitova, provoz veřejného vodovodního řádu čistírny odpadních vod, údržba a opravy obecních komunikací a další služby pro místní občany.¹⁰⁹ Obec Horní Bečva vlastní 100% obchodní podíl, základní vklad činil 2 630 000 Kč a za společnost jednájí samostatně dva jednatele.¹¹⁰

Základní informace o územně správní jednotce Horní Bečva, která sama je klasifikována jako LAU 2 shrnuje tabulka 3-5, která značí klasifikaci této územně statistické jednotky výše: LAU 1 – přiřazení pod okres Vsetín, dále od úrovně kraje - NUTS III náleží tato obec pod Zlínský kraj, od úrovně regionu soudržnosti - NUTS II spadá pod Střední

¹⁰⁴ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Zájmová sdružení*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.hornibecva.cz/tema/tema.phtml?id=1999&menu=10861>

¹⁰⁵ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Rada obce Horní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: [https://www.hornibecva.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=80303&lng=\\$lng&menu=\\$menu&menu=10861](https://www.hornibecva.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=80303&lng=$lng&menu=$menu&menu=10861)

¹⁰⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014. Obec Horní Bečva*. Všichni platní kandidáti dle abecedy. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=11&xdz=1&xnumnuts=7203&xobec=542687&xstrana=0>

¹⁰⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Volby do zastupitelstev obcí 10. 10. – 11. 10. 2014. Obec Horní Bečva*. Zvolení zastupitelé dle výsledku. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=7203&xobec=542687&xstrana=0>

¹⁰⁸ Oficiální stránky obce Horní Bečva. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.hornibecva.cz>

¹⁰⁹ *Služby HB s.r.o.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://sluzbyhb.webnode.cz/>

¹¹⁰ Veřejný rejstřík a Sbírka listin. *Výpis z obchodního rejstříku Služby HB s.r.o.* [online]. 2017. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=244120&typ=PLATNY>

Moravu. Obec Horní Bečva s počtem obyvatel nad dva tisíce spadá také pod obec Rožnov pod Radhoštěm, která v rámci přenesené působnosti jako obec s pověřeným obecním úřadem a zároveň obec s rozšířenou působností vykonává pro tuto obec další státní správu. Obec Horní Bečva je však jako jediná z vybraných obcí sama pověřena výkonem matričního úřadu. Tato obec spadá stejně jako výše dvě vybrané obce pod turistickou oblast 38 Beskydy – Valašsko, pod turistický region Severní Morava a Slezsko a se Slovenskou republikou sousedící euroregion Bílé Karpaty.¹¹¹

Tabulka 3-5 Vymezení územně správní jednotky Horní Bečva

Status:	Obec
LAU 1 (NUTS 4):	Vsetín
NUTS 3:	Zlínský kraj
NUTS 2, Region soudržnosti:	Střední Morava
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Rožnov pod Radhoštěm
Matriční úřad:	Horní Bečva
Obec s rozšířenou působností:	Rožnov pod Radhoštěm
Turistická oblast	38 Beskydy – Valašsko
Turistický region	Severní Morava a Slezsko
Euroregion	Bílé Karpaty

Zdroj: *Regionální informační servis. Horní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=542687>

Samospráva obce sídlí na adrese Obecní úřad Horní Bečva, č. p. 550, 756 57.

¹¹¹*Regionální informační servis. Horní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=542687>

V popisu znaku obce Horní Bečva, který znázorňuje obrázek 3-3, je uvedeno, že v zeleném štítě nad stříbrným trojvrším se zelenou korunou je zlatá vztyčená truba mezi stříbrnými křídly.¹¹²

Obrázek 3-3 Znak obce Horní Bečva

Zdroj: *Znak obce Horní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.hornibecva.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=50846>

3.6 Analýza současného stavu e-Participace ve vybraných obcích

Současný stav e-Participace v obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva byl hodnocen v měsíci březnu roku 2017. K hlavní metodice, která k tomuto hodnocení byla použita, patřila analýza webových portálů jednotlivých obcí. Zdroje informací byly čerpány přímo z oficiálních webových stránek těchto obcí. Hlavními kritérii analýzy webových stránek byla identifikace jednotlivých nástrojů e-Participace a nalezení odkazů na jejich použití.

3.6.1 Současný stav e-Participace v obci Dolní Bečva

V březnu roku 2017 mají občané Dolní Bečvy možnost v rámci elektronické účasti na správě veřejných záležitostí být informováni prostřednictvím obecního zpravodaje, obecního digitálního rozhlasu a informačního portálu obce, kde se mohou občané účastnit diskusí nebo elektronicky psát své dotazy vedení obce.

¹¹² *Popis znaku obce Horní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.fotodoma.cz/vs-horni-becva/symboly-znak.php>

Zpravodaj obce Dolní Bečva je vydáván jako dvouměsíčník. Občané mají možnost si jej v podobě pdf souboru stáhnout z oficiálních webových stránek obce, a také v tištěné verzi zdarma rozebrat po vymezenou dobu na vybraných místech v obci. Do roku 2016 byl tento tištěný zpravodaj distribuován prostřednictvím pracovníků České pošty do každé poštovní schránky v obci. Od této aktivity však díky zvyšujícím se nákladům se rada obce rozhodla v loňském roce ustoupit. Občané v něm nalézají informace z jednání rady obce a zastupitelstva obce, praktické informace týkající se např. svozu odpadu nebo právě vybíraných poplatků a také aktuální informace z místní kultury, sportu a farního kostela.

Na elektronickém informačním portálu obce v hlavním menu je možnost zapojení se do diskusí na dané téma. V současné době se však na tomto odkazu žádná témata k diskusi nenacházejí. Pokud by však někdo z občanů o nějakém problému chtěl diskutovat, má možnost napsat na obecní e-mail. E-Diskuse tedy není využito.¹¹³

V hlavním menu se také nachází Kniha návštěv, kterou v roce 2017 k 30. březnu navštívili již dva občané. Jeden občan měl dotaz vztahující se k realizaci sběrného dvora. Druhý občan měl žádost o zabezpečení bezpečnosti z důvodu volně pobíhajících psů.¹¹⁴

V obci je velmi často využíváno obecního rozhlasu pro informování místních občanů. Tento způsob e-Informování patřil vždy k prioritám obce. Obec v posledních letech investovala peněžní prostředky do modernizace obecního rozhlasu převedením zastaralého kabelového systému do digitálního bezdrátového.

Občané mohou v rámci elektronické participace využívat obecní e-mailovou adresu a telefonní spojení.¹¹⁵

V současné době žádné jiné možnosti e-Participace v této obci neexistují.

Webové stránky této obce se zdají přehledné. Chybou se zdá rozšířené vyhledávání-fulltext, který byl nefunkční a pro laika, který by chtěl rychleji nalézt odkaz tedy nepoužitelný.

Pro zajímavost je uveden počet občanů, který v průměru osobně participoval v budově obecního úřadu při zasedáních ZO v roce 2016, bylo to 4,6 občanů.¹¹⁶

¹¹³ Informační portál obce Dolní Bečva. *Diskuse na téma...* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.dolnibecva.cz/diskuse>

¹¹⁴ Informační portál obce Dolní Bečva. *Kniha návštěv*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.dolnibecva.cz/kniha-navstev>

¹¹⁵ Informační portál obce Dolní Bečva. *Kontaktní informace*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.dolnibecva.cz/obecni-urad/kontaktni-informace>

3.6.2 Současný stav e-Participace v obci Prostřední Bečva

Elektronická participace občanů v obci Prostřední Bečva v měsíci březnu roku 2017 je umožněna pouze informováním v rámci obecního zpravodaje a oficiálními stránkami obce. Občané jsou navíc informováni prostřednictvím obecního rozhlasu. Z provedené analýzy oficiálních webových stránek této obce je k dispozici občanům dále jen kontakt na e-mailovou adresu a telefonní číslo.

Zpravodaj obce vychází jedenkrát měsíčně. Je dostupný v elektronické verzi na webových stránkách obce v barevném provedení jako několikastránkový dokument. Občané se srozumitelnou formou mohou seznámit s informacemi z obecního úřadu včetně informací z jednání ZO, dále s aktualitami v místní společnosti, škole, knihovně. Čtenáři se mohou seznámit s jubilanty, pozvánkami na sportovní a kulturní akce a s rozpisem mší svatých v místním kostele sv. Zdislavy.¹¹⁷ Zpravodaj lze jednoduše nalézt na webových stránkách této obce.

E-Informování probíhá rovněž prostřednictvím obecního bezdrátového rozhlasu, jenž byl v rámci protipovodňových opatření modernizován také díky dotacím ze Státního fondu životního prostředí. I když primárně stavba slouží k zabezpečení systému protipovodňové služby a snížení rizika povodní,¹¹⁸ je využívána i k běžnému informování občanů.

Pro aktivní e-Participaci občanů s místní veřejnou správou bude nejvíce využívána e-mailová adresa obecního úřadu a telefonní spojení.¹¹⁹

Další možnosti e-Participace v současné době z dostupných informací nejsou využívány.

Pro zajímavost v roce 2016 navštívilo zasedání ZO, kterých v tomto roce bylo jedenáct, v průměru 1,43 hostů - občanů.¹²⁰

¹¹⁶ Informace poskytnuté osobně prostřednictvím referentky obecního úřadu obce Dolní Bečva. 24. 3. 2017

¹¹⁷ Oficiální stránky obce Prostřední Bečva. *Zpravodaj obce*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.prostrednibecva.cz/zpravodaj-obce/>

¹¹⁸ Oficiální stránky obce Prostřední Bečva. *Dotace. Protipovodňová opatření*. Dostupné z: <http://www.prostrednibecva.cz/dotace/protipovodnova-opatreni-bezdratovy-rozhlas/>

¹¹⁹ Oficiální stránky obce Prostřední Bečva. *Kontaktní informace*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.prostrednibecva.cz/obecni-urad/kontaktni-informace/>

¹²⁰ *Zápisy ze zasedání ZO Prostřední Bečva v roce 2016*. Dostupné z: <http://www.prostrednibecva.cz/obecni-urad/usneseni-a-zapisy-ze-zasedani-zastupitelstva/>. [online]. 2017

3.6.3 Současný stav e-Participace v obci Horní Bečva

V měsíci březnu roku 2017 měli občané této obce umožněn přístup k elektronické participaci prostřednictvím oficiální stránky obce, kde kromě jiného mohli získat potřebné informace stažením obecního zpravodaje. K dispozici měli možnost se účastnit diskusního fóra a místní ankety. Jako jediná z vybraných obcí okresu Vsetín měla zřízen facebookový profil a mobilní aplikaci Horní Bečva.

Informace pro občany zabezpečují pracovníci obecního úřadu, zveřejňují je na úřední desce obecního úřadu, prostřednictvím internetu, hlášením místního rozhlasu a také ve zpravodaji obce, který je dostupný v elektronické podobě na oficiálních webových stránkách obce a jehož tištěnou formu mohou občané zakoupit na obecním úřadě, knihovně a v obchodech v Horní Bečvě za cenu 3,- Kč na začátku každého kalendářního měsíce.¹²¹ Na oficiálních stránkách obce, pokud občan neví, kde hledat, je nalezení elektronické podoby tohoto souboru obtížné. Naštěstí je zde možnost fulltextového vyhledávání a tedy po využití této funkce, již může občan bez problémů posledními vydáními zpravodaje listovat. Občané se mohou dozvědět novinky ze společenské kroniky, informace obecního úřadu či knihovny a data z historie. Samozřejmostí jsou pozvánky na nespočet kulturních a sportovních akcí, které se v této obci budou v nadcházejícím období konat.¹²²

Usnesením č. 14/15 dle zápisu ze 14. řádného zasedání Zastupitelstva obce Horní Bečva konaného dne 15. prosince 2016 schválilo toto ZO změnu diskusního fóra na internetových stránkách obce, na komunikačním rozhraní typu „napište na OÚ“ (včetně archivace odpovědí). Toto otevřené rozhraní nejen že přijímá podněty a odpovídá na ně občanům, ale je i moderním informačním a komunikačním kanálem pro občany a návštěvníky obce.¹²³ Občan skutečně může vyplnit stránku, která je v současné době ve zkušebním režimu, kde uvede své jméno a příjmení, e-mail, telefon a zprávu, kterou má na srdci. Možností je i připojení souboru.¹²⁴

¹²¹ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Správa obce*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.hornibecva.cz/tema/tema.phtml?id=567&menu=10861>

¹²² Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Zpravodaj obce Horní Bečva, březen 2017*. [online]. 2017. Dostupné z: https://issuu.com/obechornibecva/docs/zpravodaj_horn_be_va_b_zen_201

¹²³ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Zápis ze 14. Řádného zasedání ZO Horní Bečva, konaného dne 15. prosince 2016*. [online]. 2017. Dostupné z: https://www.hornibecva.cz/dokumenty/prehled.phtml?id_slozky=2&id_objektu=11290&bezOmezeniPlatnosti=0&datum_od=25.11.2014&menu=10861

¹²⁴ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Napište nám*. [online]. 2017. Dostupné z: https://www.hornibecva.cz/_hornibecva/napiste.phtml?menu=10861

Na webových stránkách probíhá v současné době anketa na téma, zda mají občané zájem o umístění dítěte do mikrojelsí.¹²⁵

Obecní rozhlas je v malých obcích samozřejmostí, nechybí ani v této obci. Obec Horní Bečva má dokonce možnost v roce 2017 rozšířit počet hlásných míst obecního rozhlasu. Pracovníci obecního úřadu mají vytipováno několik míst, kde by tyto reproduktory mohly být umístěny. Na svých oficiálních webových stránkách informují o této možnosti místní občané a žádají je o spolupráci, své zkušenosti a podněty ke stávajícímu rozhlasu. Občané mají možnost své podněty a návrhy diskutovat na tel. čísle obecního úřadu. Tato informace byla zveřejněna 4. 9. 2016 a bylo také k tomuto tématu otevřeno diskusní fórum čtenářů. Dle návštěvy oficiálních webových stránek k 7. 4. 2017 nikdo prozatím prostřednictvím diskusního fóra nepřidal žádný názor.¹²⁶

Občané Horní Bečvy mají možnost se připojit i na stránky facebooku, kde ale především naleznou pozvánky na nejrůznější blížící se akce.¹²⁷ Odkaz na tyto stránky naleznou občané i na oficiálních webových stránkách obce.

Samozřejmostí pro aktivní e-Participaci občanů je možnost využití e-mailové adresy a telefonu podatelny obecního úřadu.¹²⁸

Horkou novinkou pro místní občané je od ledna roku 2017 mobilní aplikace Horní Bečva. Užitečná je ve své přehlednosti a přístupu k informacím. Tato obecní aplikace se bude dále vyvíjet, bude reflektovat na reakce a příspěvky uživatelů.¹²⁹

Zajímavé číslo v rámci osobní participace na veřejných záležitostech v roce 2016 ukazuje počet občanů, jenž navštívil zasedání ZO, kterých v roce 2016 bylo 5. Tato zasedání průměrně navštívilo 3,8 občanů.¹³⁰

¹²⁵ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Ankety*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.hornibecva.cz/ankety/index.phtml?menu=10861>

¹²⁶ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Obecní rozhlas*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.hornibecva.cz/public/kapitola.phtml?kapitola=138976&menu=10861>

¹²⁷ Facebook. *Obec Horní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.facebook.com/hornibecva/>

¹²⁸ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Obecní úřad Horní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: [https://www.hornibecva.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=51635&lng=\\$lng&menu=\\$menu&menu=10861](https://www.hornibecva.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=51635&lng=$lng&menu=$menu&menu=10861)

¹²⁹ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Nová mobilní aplikace Horní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.hornibecva.cz/public/kapitola.phtml?kapitola=139238&menu=10861>

¹³⁰ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Zápisy ze zasedání ZO v roce 2016*. [online]. 2017. Dostupné z: https://www.hornibecva.cz/shared/vyhledavani.phtml?searchText=z%C3%A1pis+ze+zased%C3%A1n%C3%AD+zastupitelstva+obce+2016&menu=10861&fulltext=on&id_obce=11290&frm_submit=1

4 Zhodnocení e-Participace ve vybraných obcích dle použité metodiky práce

Tato kapitola je zaměřena na dvě metodiky práce, které byly použity pro analyzování e-Participace ve vybraných obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva. Jedná se o subjektivní analýzu oficiálních webových stránek dotčených obcí a o dotazníkové šetření provedené u občanů majících trvalé bydliště v těchto obcích.

4.1 Zhodnocení e-Participace dle provedené analýzy

Tato kapitola v sestavené tabulce 4-1 hodnotí současné možnosti e-Participace občanů ve studovaných obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva. Obsažená data byla sestavena na základě provedené subjektivní analýzy jednotlivých oficiálních webových stránek dotčených obcí k březnu 2017 a z mých osobních vědomostí. Pro subjektivní zhodnocení možností přístupu k jednotlivým nástrojům e-Participace vybraných obcí byl použit vzdálený přístup ze soukromého osobního počítače.

Tabulka 4-1 Shrnutí možností e-Participace občanů studovaných obcí

	E-Informování (obecní zpravodaj)	E-Informování (obecní rozhlas)	E-Diskusní fórum (napište na OÚ)	E-Dotazování (Kniha návštěv)	Webový portál	E-Mail + Telefon. spojení	E-Anketa	Facebook	Mobilní aplikace
Dolní Bečva									
Prostřední Bečva									
Horní Bečva									

je využíváno

je, ale nevyužíváno

není umožněno

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Zeleně označené nástroje e-Participace ve vybraných obcích jsou občanům umožněny a jsou plně využívány.

Žlutě označené nástroje i přesto, že jsou občanům umožněny, nejsou využívány.

Červeně označené nástroje nejsou jednotlivými vedeními obcí občanům umožněny, a tudíž nejsou ani využívány.

Při srovnání jednotlivých obcí a jejich nástrojů e-Participace vychází jako nejhůře hodnocená obec Prostřední Bečva. Nejen že občané nástrojů elektronické participace nevyužívají, ale zároveň jim tento přístup ani ze strany vedení obce není nabídnut. Konkrétně se jedná o elektronické diskuse, dotazování se či ankety.

Druhé místo v hodnocení zaujímá obec Dolní Bečva, která oproti obci Prostřední Bečva občanům umožňuje alespoň formu elektronického dotazování nebo elektronických diskusních fór. Otázka však zůstává, proč občané možnosti diskusních fór nevyužívají.

V žebříčku hodnocení těchto tří obcí se nejlépe k tématu e-Participace staví obec Horní Bečva, která plně využívá základních nástrojů elektronické účasti občanů při správě obecních záležitostí. Zároveň však myslí i na modernizaci tohoto přístupu např. zavedením facebookového profilu nebo obecní mobilní aplikace.

4.2 Zhodnocení e-Participace dle dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo ve třech vybraných obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva v období leden až březen 2017. Data byla zpracována v první polovině měsíce dubna 2017 a byla postupně přenášena do tabulek, z nichž následně byly sestaveny grafy. Dotazník byl rozesílán na vybrané e-mailové adresy známých, rodinných příslušníků, zastupitelů obcí a jiné široké veřejnosti. V tištěné podobě byl ponechán na podatelkách obecních úřadů dotčených obcí, místních knihoven a prostřednictvím známých a rodinných příslušníků distribuován do širokého spektra obyvatel těchto obcí.

Největší *návratnost dotazníků* byla u osobně předaných prázdných formulářů, kdy bylo vyplněno a vráceno plných 100 % předaných dotazníků. 95 % návratnost byla u tištěných dotazníků ponechaných na podatelkách obecních úřadů a místních knihoven a dotazníků distribuovaných prostřednictvím známých a rodinných příslušníků. U dotazníků rozeslaných e-mailovou poštou návratnost nepřesáhla 10 %. I přesto, že vyplnění dotazníku distribuovaného v podobě pdf souboru bylo snadné a stejně jako vyplňování tištěné formy nezabralo více jak deset minut, byla návratnost minimální a překvapující. Občané, kteří se vyplňování dotazníku v elektronické podobě zúčastnili, byli převážně občané aktivní v nejrůznějších obecních spolcích, kteří mají blízko k participaci na veřejných záležitostech. Od ostatních občanů nepřišla ani zpětná vazba týkající se mé žádosti o podporu při získávání dat této bakalářské práce.

Tabulka 4-2 demonstruje počet navracených a zároveň vyplněných dotazníků v dotazníkovém šetření za jednotlivé dotčené obce.

Tabulka 4-2 Počet vyplněných dotazníků v dotazníkovém šetření

	Počet vyplněných dotazníků
Dolní Bečva	79
Prostřední Bečva	53
Horní Bečva	52

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Dotazník, který je přílohou č. 1 této bakalářské práce, v záhlaví prosí respondenty o věnování několika minut svého času pro jeho vyplnění. Získané výsledky z dvaceti otázek jsou nyní použity v této bakalářské práci a mohou být také použity pro zkvalitnění elektronických služeb mezi občany a místní veřejnou správou v dotčených obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva.

Základní otázky kladené v dotazníku se týkaly příslušnosti občana k dané obci, dále pohlaví, k nejvyššímu dosaženému vzdělání, začlenění do ekonomické aktivity a věkové kategorii. Další otázky již byly více směřovány na samotné informování o obci a míru zájmu občana o dění v patřičné obci. Respondenti odpovídali, který zdroj informací ve své obci považují za (ne)důležitý, jak často využívají internet a jak často navštěvují oficiální webovou stránku své obce, jaké informace na nich vyhledávají a zda informují vedení obce, pokud něco na těchto stránkách nenaleznou. Rovněž odpovídali, zda by využili možnosti se elektronicky zapojit do spolurozhodování při správě své obce, stejně tak, zda mohou osobně ovlivňovat veřejné záležitosti ve své obci. V rámci elektronických aktivit, jimiž občané vyjadřují své názory o veřejném dění označili pro (ne)zavedení různé možnosti této účasti. Vyjádřili svůj názor, zda by hlasovali v elektronické anketě a zda by tento výsledek mohl ovlivnit rozhodnutí vedení obce. Dále odpovídali na otázku týkající se (ne)spokojenosti s prezentací obce na webových stránkách, informacemi o činnosti obce a s možností zapojení se do spolurozhodování v obci. Dotázaní občané se rozhodovali, zda by se zúčastnili školení pro zlepšení svých informačních dovedností v oblasti elektronické komunikace s úřady, pokud by je pro ně zdarma uspořádala jejich obec a zda považují komunikaci s místní veřejnou správou prostřednictvím ICT za správný způsob pro zlepšování vztahu občana a místa, kde žije. Poslední otázka se již týkala připomínek a námětů, které by mohly přispět ke zlepšení

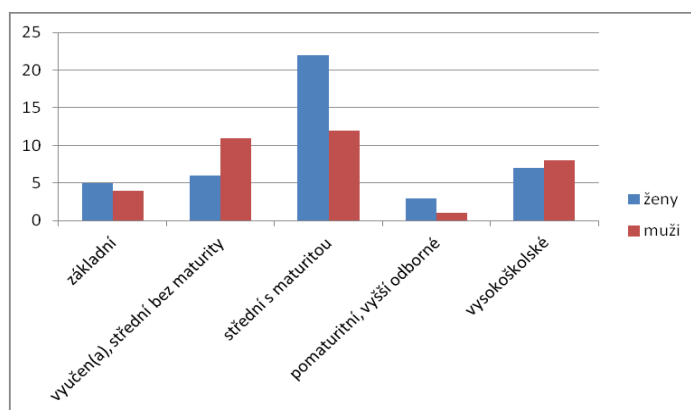
spolupráce, kooperace a partnerství občanů s vedením jejich obce. Závěrem bylo poděkování za vyplnění tohoto dotazníku.

4.3 Zhodnocení e-Participace v obci Dolní Bečva

Otázky č. 1, 2, 3, 4 – příslušnost k obci, pohlaví, vzdělání, ekonomická aktivita

Dotazníkového šetření v obci Dolní Bečva se zúčastnilo 79 místních občanů, 46 % bylo žen a 54 % mužů. Jejich nejvyšší dosažené vzdělání zobrazuje graf 4-1. Z grafu je patrné, že nejčastěji se do dotazníkového šetření zapojily ženy se středoškolským vzděláním, kterých bylo 22, dále muži vyučení a se středoškolským vzděláním, kterých bylo v součtu 23.

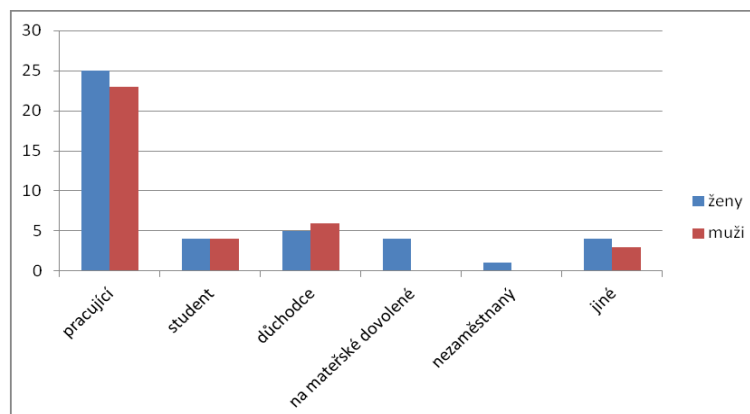
Graf 4-1 Dosažené vzdělání respondentů v obci Dolní Bečva

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Ekonomickou aktivitu dotázaných občanů přibližuje graf 4-2. Nejvíce respondentů bylo pracujících, v součtu ženy a muži 48 občanů. Dotazníkového šetření se nezúčastnil ani jeden nezaměstnaný muž a zúčastnila se pouze jedna nezaměstnaná žena.

Graf 4-2 Ekonomická aktivita dotázaných občanů v obci Dolní Bečva

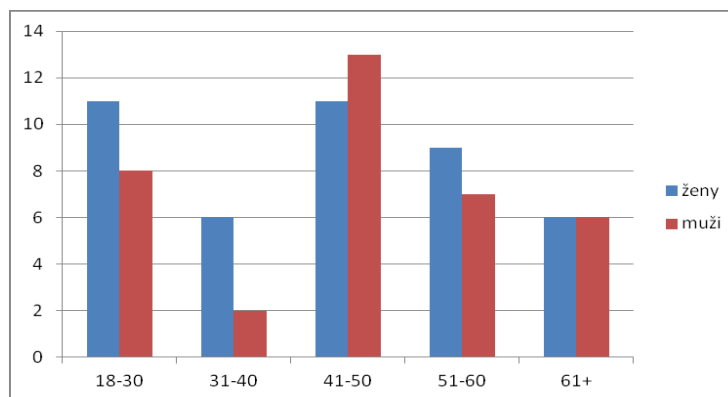

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 5 - věk

Základní objektivní údaje o věkových kategoriích účastníků tohoto dotazníkového šetření v obci Dolní Bečva přibližuje graf 4-3. Z grafu vyplývá, že na otázky odpovídaly všechny věkové kategorie občanů Dolní Bečvy, nejvíce bylo zastoupeno občanů ve věku 41-50 let, necelá jedna třetina.

Graf 4-3 Věkové kategorie dotázaných občanů v obci Dolní Bečva

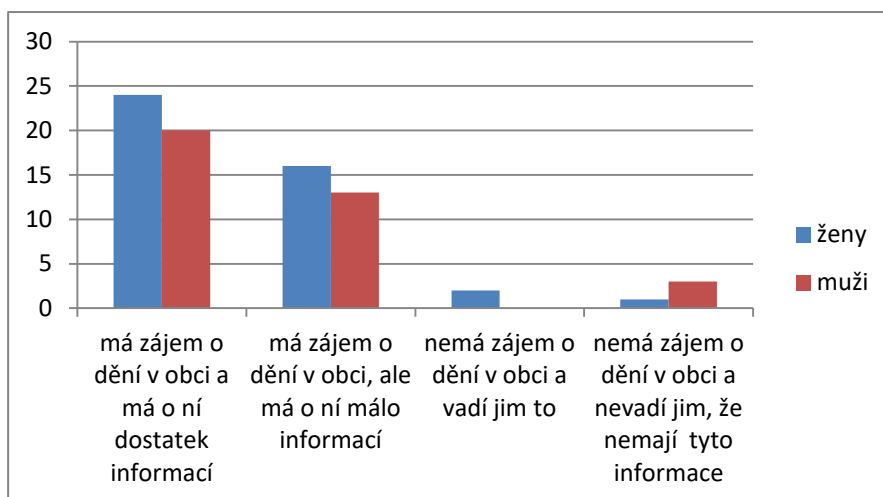
Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 6 – míra zájmu o dění v obci a míra informovanosti o ní

V součtu 73 občanů, tj. 92 % odpovídajících občanů Dolní Bečvy *má zájem o dění* v této obci, z nich však má o ní dostatek informací jen 44 občanů, což je 60 % dotázaných. Existuje plných 40 % dotázaných občanů, kteří mají o své obci málo informací.

8 % dotázaných občanů *nemá o dění v obci zájem*. Míru zájmu občanů Dolní Bečvy o dění v obci a míru informovanosti o ní znázorňuje graf 4-4.

Graf 4-4 Míra zájmu občanů Dolní Bečvy o dění v obci a míra informovanosti o obci

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 7 - zdroj informací v obci

Občané při odpovědích na otázku, který zdroj informací ve své obci považují za důležitý, uvedli v pořadí dle důležitosti:

- obecní zpravodaj spolu s obecním rozhlasem,
- rodinné příslušníky,
- členství ve spolku či společenství.

Naopak jako nedůležitý zdroj informací považují občané Dolní Bečvy:

- zprávy z internetu a denního tisku,
- pracovníky obecního úřadu,
- členy rady a zastupitelstva obce.

Otázka č. 8 – častost využití internetu

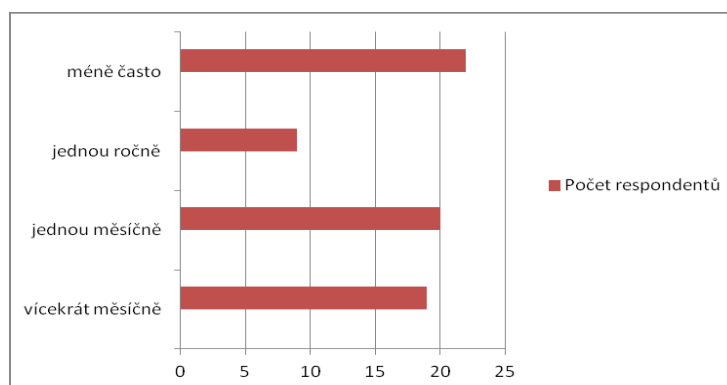
Z vyplněných 79 dotazníků 9 respondentů odpovědělo na otázku týkající se využití internetu, že ho vůbec nevyužívají. Tj. 11 % respondentů v této obci ukončilo vyplňování dotazníku u otázky č. 8 a více se k problematice elektronizace nevyjádřili, nebo jen v ojedinělých případech. Jednalo se především o věkovou kategorii 51 let a více.

Naopak nejčastěji internet využívá věková kategorie 31-40 let, 28 % respondentů, která přeskočila věkovou kategorii 18-30, jejíchž zástupců bylo „jen“ 19 %.

Otázka č. 9 – častost návštěv oficiální webové stránky obce

Častost návštěv webové stránky obce Dolní Bečva místními občany shrnuje graf 4-5. *Jednou nebo vícekrát měsíčně* navštíví tuto stránku 56 % odpovídajících občanů na tuto otázku. 13 % odpovídajících občanů navštíví stránku jednou ročně a plných 31 % ještě méně často.

Graf 4-5 Častost návštěv webové stránky obce Dolní Bečva místními občany

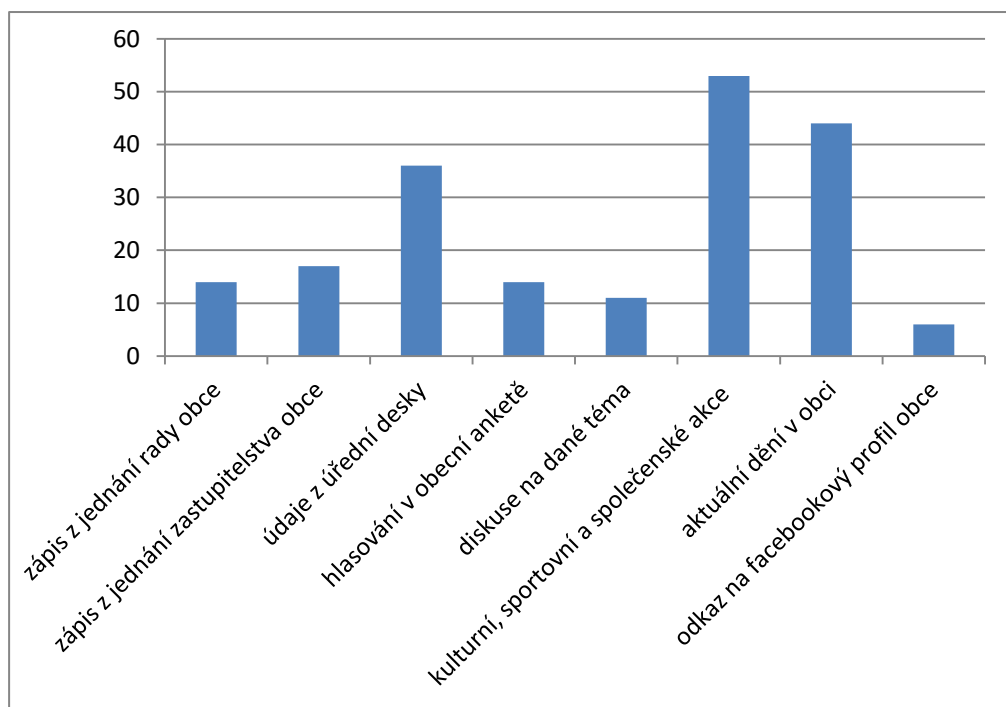

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 10 – druh vyhledávaných informací na webových stránkách

Přehled druhů informací, které dotázaní občané Dolní Bečvy nejčastěji vyhledávají na webových stránkách své obce, zakresluje graf 4-6. Mezi tyto informace patří především kulturní, sportovní a společenské akce spolu s informacemi o aktuálním dění v obci. Nástroje týkající se samotné e-Participace se nacházejí až na posledních příčkách – diskuse na dané téma či hlasování v obecní anketě.

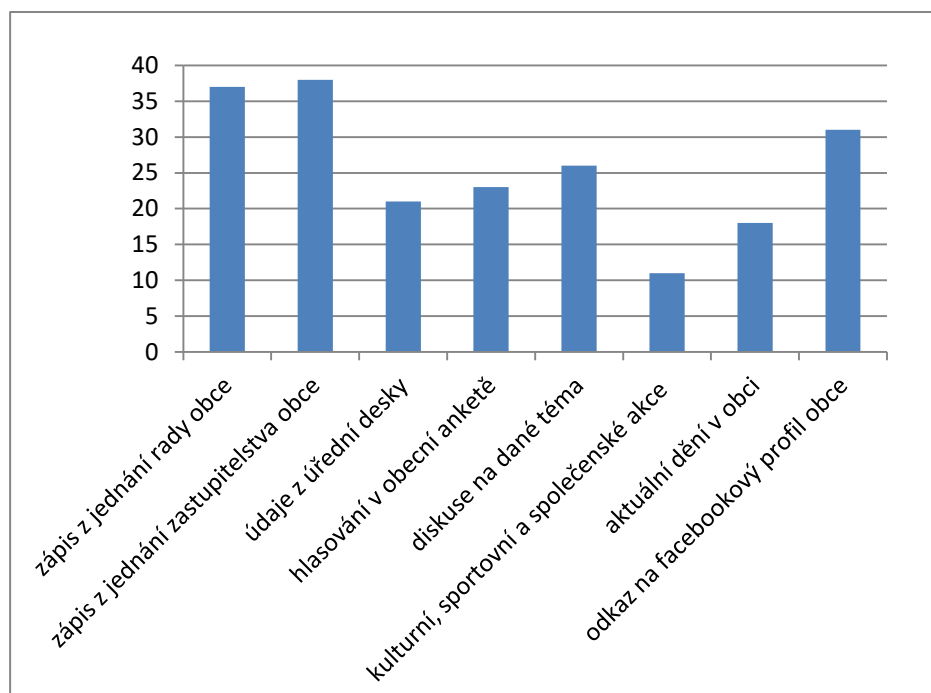
Graf 4-6 Nejčastěji vyhledávané informace na webových stránkách obce Dolní Bečva místními občany

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Přehled druhů informací, které dotázaní občané Dolní Bečvy nevyhledávají na webových stránkách své obce, zakresluje graf 4-7. Na předních příčkách v odpovědích respondentů se objevily zápisy z jednání rady obce a ZO. Z tohoto zjištění je patrné, že zájem občanů o informace z jednání orgánů obce nepatří mezi vyhledávané informace prostřednictvím internetu. Druhou příčku v nevyhledávaných informacích obsadil odkaz na facebookový profil obce.

Graf 4-7 Nevyhledávané informace na webových stránkách obce Dolní Bečva místními občany

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

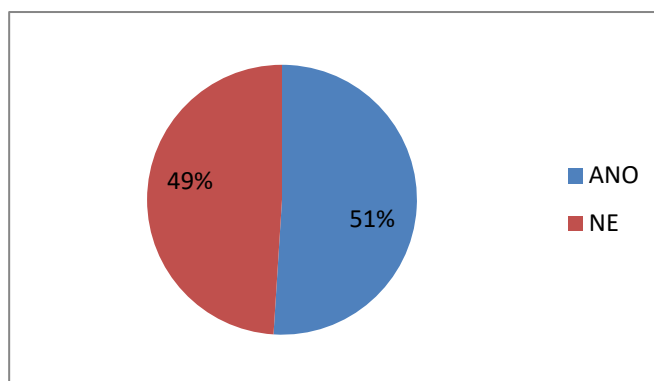
Otázka č. 11 – informování vedení obce o nedostatcích na webových stránkách

Na otázku č. 11 – zda respondenti informují vedení obce o nedostatku, že na webových stránkách obce chybí to, co tam hledají, plných 81 % občanů uvedlo, že o tom vedení obce *neinformuje*. Těch, kteří o tomto informovali, bylo pouhých 19 %. Největší podíl těchto občanů byl z věkové kategorie 41-50 let a to s vysokoškolským vzděláním.

Otázka č. 12 – možnost se elektronicky zapojit do spolurozhodování při správě obce

U odpovědi na otázku, zda by občané využili možnosti se elektronicky zapojit do spolurozhodování při správě obce, byly odpovědi velmi vyvážené, 51 % ANO – zapojilo by se a 49 % NE – nezapojilo by se, viz graf 4-8.

Graf 4-8 Využití možnosti se elektronicky zapojit do spolurozhodování v obci Dolní Bečva

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 13 - možnost osobně ovlivňovat veřejné záležitosti

Zajímavostí byly odpovědi na otázku č. 13 směřovanou na osobní možnost ovlivňovat veřejné dění. Z nabízené škály odpovědí:

- rozhodně ano,
- spíše ano,
- spíše ne,
- rozhodně ne,

respondenti uvedli, že rozhodně ano, má možnost ovlivňovat veřejné dění ve své obci pouze 9 % dotázaných občanů, spíše ano pak 19 %. *Rozhodně neovlivní* veřejné dění ve své obci 18 % a *spíše neovlivní* 54 % dotázaných občanů.

Otázka č. 14 – zavedení možností elektronické účasti

Odpovědi respondentů na otázku, které z nabízených elektronických aktivit, jimiž občané vyjadřují své názory o veřejném dění, by uvítali a zavedli také v obci Dolní Bečva, shrnuje tabulka 4-3, ve které jsou uvedeny tři nejčastější odpovědi pro srovnání u mužů a u žen.

Tabulka 4-3 Uvítání zavedení elektronických aktivit v obci Dolní Bečva

Zavedení možností elektronické účasti	
muži	ženy
diskusní fóra	hlasování v obecní anketě
hlasování v obecní anketě	nahlížení na stav čerpání rozpočtu
nahlížení na stav čerpání rozpočtu	online úřední hodiny

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Naopak tabulka 4-4 shrnuje tři nejčastější elektronické aktivity, které by místní občané nikdy ve své obci nezavedli.

Tabulka 4-4 Nezavedení elektronických aktivit v obci Dolní Bečva

Nezavedení možností elektronické účasti	
muži	ženy
chatování se starostou obce	chatování se starostou obce
videopřenosy ze zasedání ZO	videopřenosy ze zasedání ZO
facebookový profil obce	facebookový profil obce

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

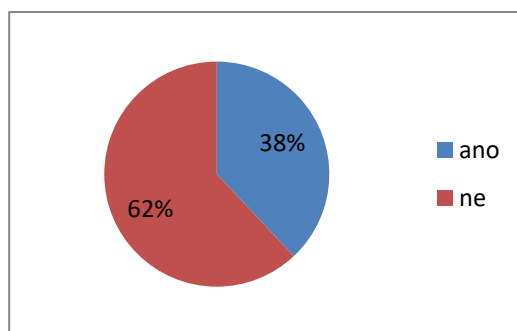
Otázka č. 15 – hlasování v obecní anketě

Hlasování v obecní anketě se jeví jako *nedostatková možnost* e-Participace občanů v této obci. Objevila se na předních příčkách zavedení možností elektronické účasti a rovněž i v další otázce spojené s hlasováním v elektronické anketě týkající se vybudování nového kulturního sálu, kde by se plných 89 % dotázaných občanů tohoto hlasování zúčastnilo.

Otázka č. 16 – ovlivnění rozhodnutí vedení obce výsledkem obecní ankety

Při odpovědi na otázku, zda by výsledek této ankety mohl ovlivnit rozhodnutí vedení obce, byli však už dotázaní malinko skeptičtější, tak jak naznačuje graf 4-9, kde plných 62 % dotázaných občanů si myslí, že výsledek ankety by *neovlivnil rozhodnutí vedení obce* a pouhých 38 % dotázaných občanů si naopak myslí, že by tento výsledek obecní ankety mohl rozhodnutí vedení obce ovlivnit.

Graf 4-9 Ovlivnění rozhodnutí vedení obce výsledkem obecní ankety

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

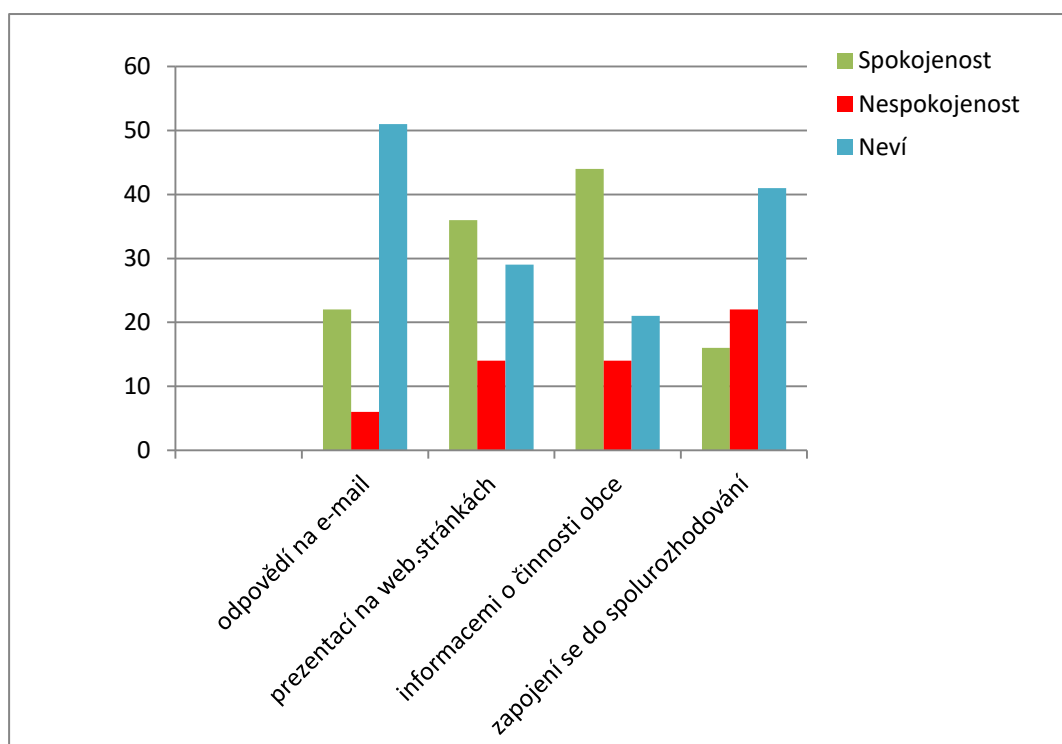
Otázka č. 17 – spokojenost občanů v obci

Dotázaní občané u této otázky porovnávali svou *spokojenost* či *nespokojenost* při odpovědích vedení obce na zasláný e-mail občana, prezentací obce na webových stránkách, informacemi o činnosti obce a s možností zapojení se do spolurozhodování ve své obci. Získaná data spokojenosti z dotazníkového šetření v obci Dolní Bečva shrnuje graf 4-10. Občané této obce jsou celkově spojeni s výše uvedenými možnostmi z 38 %. Nejvíce spokojeni jsou s informacemi o činnosti obce, poté prezentací obce na webových stránkách.

Nespokojenost se nejvíce projevuje u možnosti *zapojení se do spolurozhodování*, kde právě z celkově nespokojených 17 % občanů je více než třetina (39 %) nespokojena se zapojením do spolurozhodování správy obecních záležitostí.

45 % dotázaných občanů nedokázalo na toto porovnání (ne)spokojenosti odpovědět a označilo tak třetí nabízenou možnost odpovědi - *nevím*.

Graf 4-10 Spokojenost občanů obce Dolní Bečva

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 18 – školení pro zlepšení informačních dovedností

46 % respondentů by se zúčastnilo *školení pro zlepšení* svých informačních dovedností v oblasti elektronické komunikace s úřady, které by zdarma uspořádala jejich obec. Druhá větší polovina tj. 54 % respondentů uvedla, že by se nikdy takového školení nezúčastnila. Polovina z této skupiny se domnívá, že již informační technologie ovládá dostatečně a druhá uvádí jako důvod pracovní vytížení a nedostatek času.

Otázka č. 19 – správný způsob zlepšování vztahu

Na otázku č. 19 zda respondent považuje komunikaci s místní veřejnou správou prostřednictvím informačních a komunikačních technologií za správný způsob pro zlepšování vztahu občanů s vedením obce odpovědělo plných 52 % dotázaných ANO, 11 % NE a 37 % neodpovědělo nebo neví. I ti, kteří považují tento způsob vylepšování vztahů občanů a vedení obce za správný způsob, však upozorňují na upřednostnění osobního jednání.

Otázka č. 20 – připomínky a náměty

Pokud měli v dotazníkovém šetření občané připomínky či náměty, které by mohly přispět ze zlepšení spolupráce, kooperace a partnerství občanů s vedením obce v Dolní Bečvě, byly to následující:

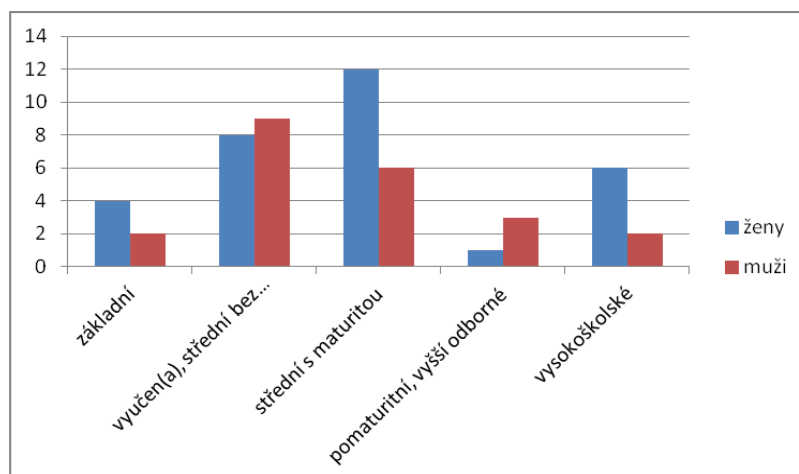
- webové stránky by měly být jasnější, výstižnější,
- oznámení na webových stránkách přesněji označit – aby pochopili i laici,
- zavedení anonymních dotazníků,
- větší informovanost občanů ve zpravodaji, podrobnější a srozumitelnější informace,
- dva dny v roce nazvané setkání se starostou a členy ZO,
- více naslouchat spolkům a občanům,
- opakující se připomínka – osobní účast starosty mezi občany.

4.4 Zhodnocení e-Participace v obci Prostřední Bečva

Otázky č. 1, 2, 3 – příslušnost k obci, pohlaví, vzdělání

Dotazníkového šetření v Prostřední Bečvě se zúčastnilo celkem 53 respondentů. 58 % bylo žen a 42 % mužů. Nejvyšší dosažené vzdělání těchto účastníků zobrazuje graf 4-11, kdy nejčastěji odpovídaly ženy se středoškolským vzděláním a vyučení muži.

Graf 4-11 Dosažené vzdělání respondentů v obci Prostřední Bečva

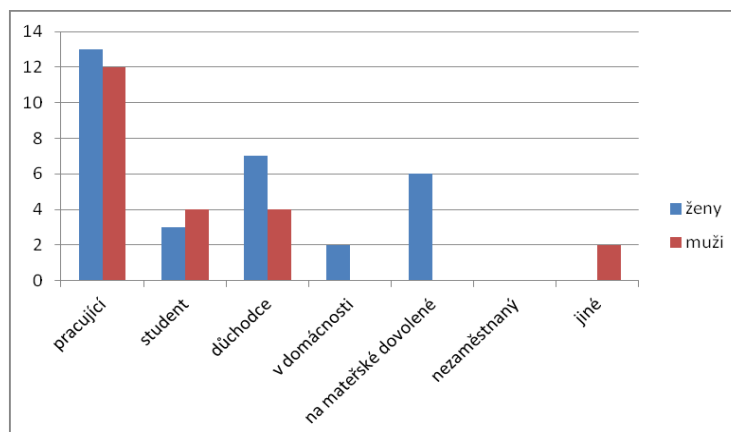

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 4 – ekonomická aktivita

Ekonomickou aktivitu občanů zúčastněných v dotazníkovém šetření v Prostřední Bečvě naznačuje graf 4-12. Nejčastěji odpovídali na otázky pracující občané, poté ženy – starobní důchodkyně a ženy na mateřské dovolené.

Graf 4-12 Ekonomická aktivita občanů zúčastněných dotazníkového šetření v obci Prostřední Bečva

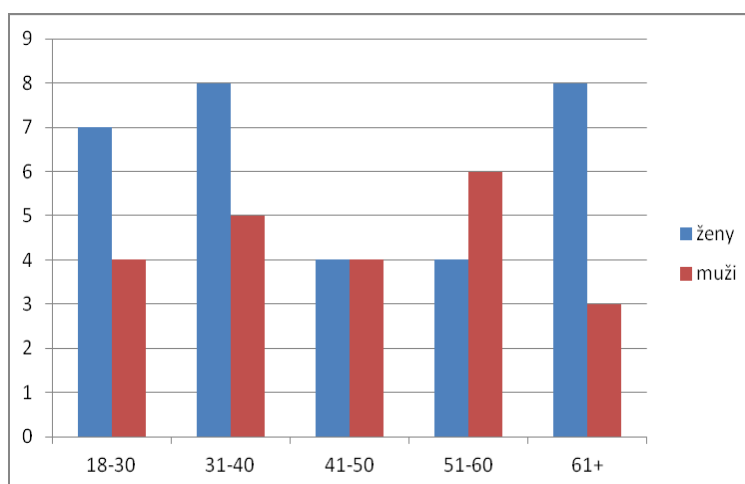

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017

Otázka č. 5 - věk

Věkové kategorie respondentů v obci Prostřední Bečva naznačuje graf 4-13, kde jsou zastoupeny všechny věkové kategorie u dotázaných občanů.

Graf 4-13 Věkové kategorie respondentů v obci Prostřední Bečva

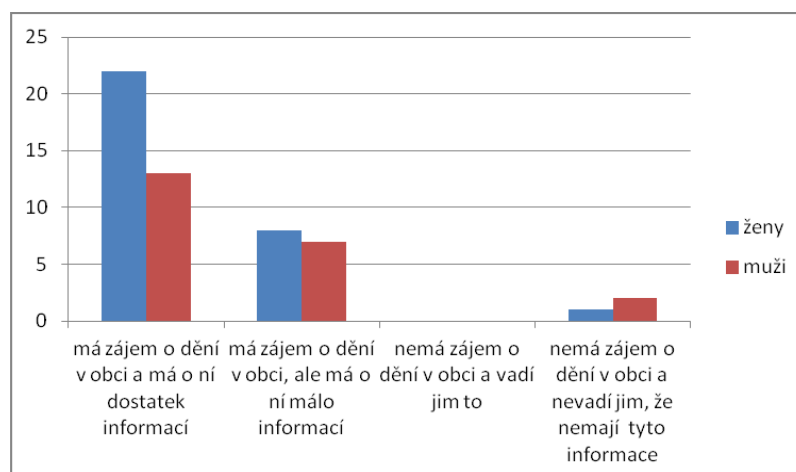

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017

Otázka č. 6 – míra zájmu o dění v obci a míra informovanosti o ní

Občané Prostřední Bečvy mají o dění ve své obci zájem, což projevují především účastí na různých kulturních a sportovních akcích pořádaných místními organizacemi. Dle míry zájmu o dění v jejich obci a míry informovanosti o ní převažuje počet občanů, kteří svůj zájem mají a mají také dostatek informací o své obci, tak jak je zachyceno v grafu 4-14.

Graf 4-14 Zájem o dění v obci Prostřední Bečva a informovanost o ní

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 7 - zdroj informací v obci

Tři nejčastější odpovědi respondentů na otázku, který zdroj informací považují ve své obci za důležitý, byly v pořadí:

- obecní zpravodaj, obecní rozhlas
- webová stránka obce,
- rodinní příslušníci, sousedi a známí.

Naopak za nedůležitý zdroj informací považují v pořadí:

- členství ve spolku nebo ve společenství,
- členy RO a ZO,
- pracovníky obecního úřadu.

Otázka č. 8 – častost využití internetu

Odpovědi na tuto otázku u dotázaných občanů Prostřední Bečvy:

často – 36 %,

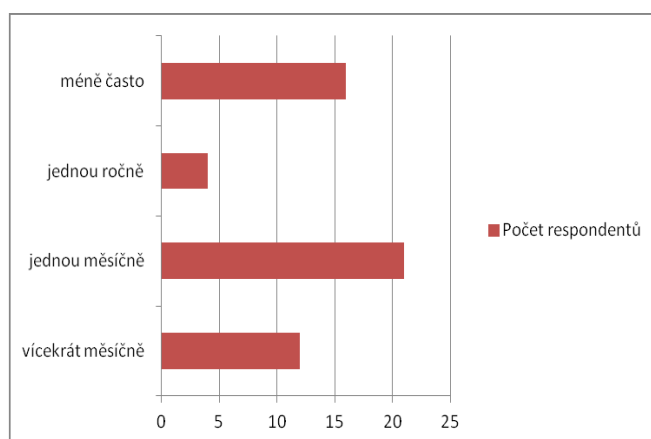
občas – 26 %,

vůbec ne – 38 %.

Otázka č. 9 – častost návštěv oficiální webové stránky obce

62 % zúčastněných občanů dotazníkového šetření na tuto otázku odpovědělo, že navštěvuje webovou stránku obce Prostřední Bečva *jednou nebo vícekrát měsíčně*, 8 % jednou ročně a 30 % těchto občanů navštěvuje ještě méně často, tak jak je zaznamenáno v počtu respondentů v grafu 4-15.

Graf 4-15 Návštěvnost webových stránek obce Prostřední Bečva místními občany

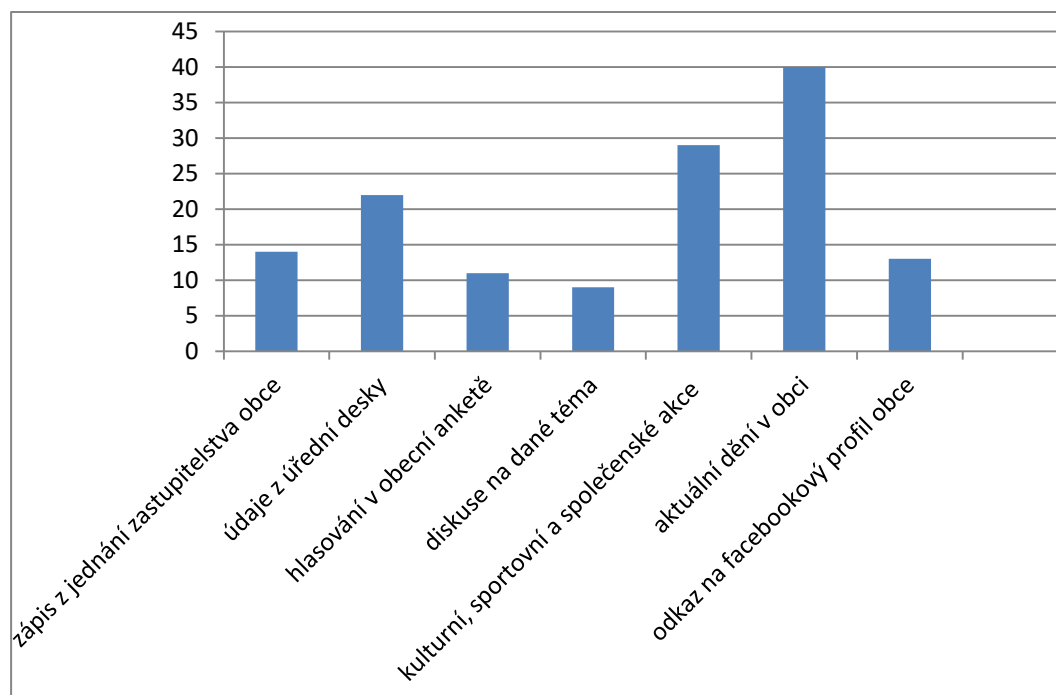

Zdroj: vlastní šetření. Březen 2017

Otázka č. 10 – druh vyhledávaných informací na webových stránkách

Graf č. 4-16 znázorňuje dle počtu nejčastějších odpovědí, které informace občané Prostřední Bečvy vyhledávají na webové stránce své obce. Především se jedná o informace aktuálního dění v obci a o kulturní, sportovní a společenské akce. Na třetí příčce stojí údaje z úřední desky.

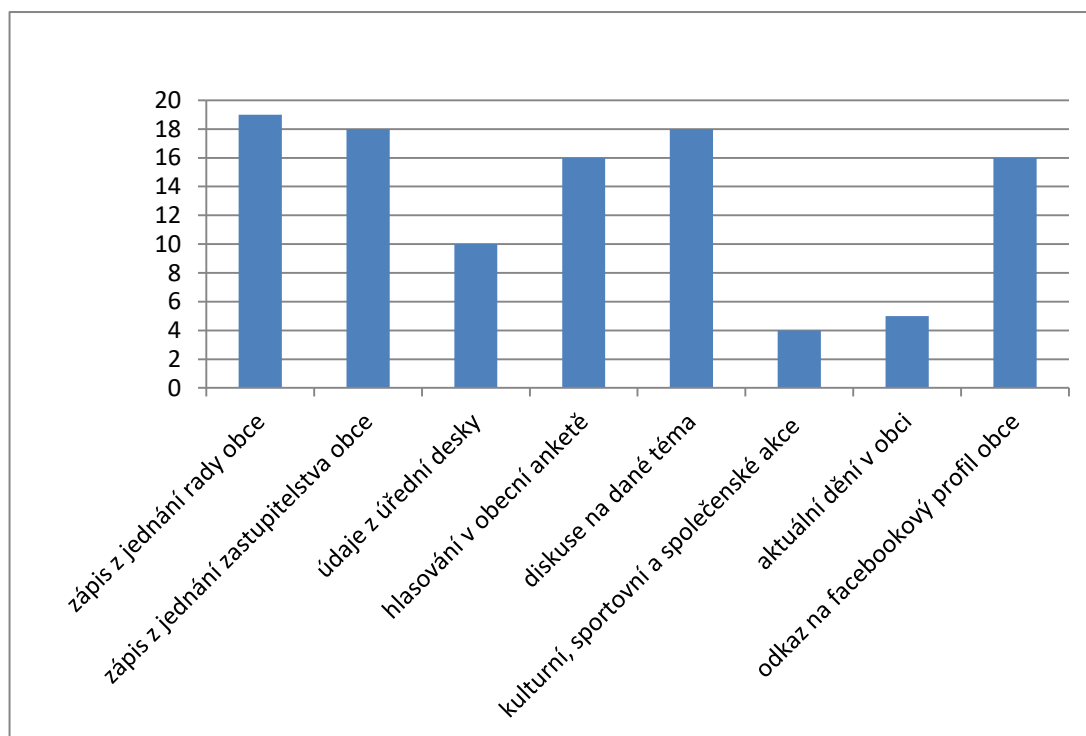
Graf 4-16 Vyhledávané informace na webové stránce obce Prostřední Bečva místními občany

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Mezi nevyhledávané informace občany Prostřední Bečva na webové stránce jejich obce patří zápisy z jednání orgánů obce a také hlasování v obecní anketě a diskuse na dané téma, není vyhledáván ani odkaz na facebook, viz graf 4-17.

Graf 4-17 Nevyhledávané informace na webové stránce obce Prostřední Bečva místními občany

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

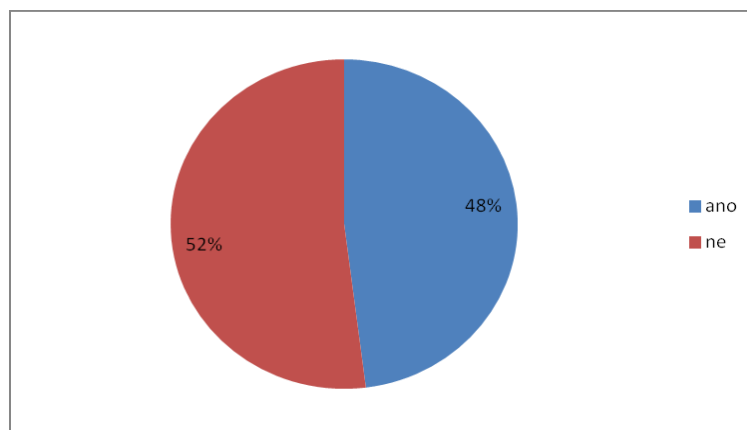
Otázka č. 11 – informování vedení obce o nedostatcích na webových stránkách

Z dotazníkového šetření vyplývá, že pokud občané nenajdou na webových stránkách obce to, co hledají, plných 85 % jich o tomto nedostatku vedení obce *neinformuje*. Těch, kteří se obrátí s žádostí o doplnění nedostatků, je pouhých 15 %, převážně se jedná o ženy ve věkové kategorii 31-50 let a mají buď středoškolské, nebo vysokoškolské vzdělání.

Otázka č. 12 – možnost se elektronicky zapojit do spolurozhodování při správě obce

Na otázku, zda by respondenti využili možnosti se elektronicky zapojit do spolurozhodování při správě jejich obce, odpovědělo 52 % dotázaných NE, 48 % ANO, tak jak znázorňuje graf 4-18.

Graf 4-18 Využití možnosti občanů se elektronicky zapojit do spolurozhodování

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 13 - možnost osobně ovlivňovat veřejné záležitosti

Možnost osobně ovlivňovat veřejné záležitosti v této obci je hodnocena velmi negativně. Respondentům byla nabídnuta k této otázce škála odpovědí:

- rozhodně ano,
- spíše ano,
- spíše ne,
- rozhodně ne.

8% dotázaných občanů si myslí, že má rozhodně možnost ovlivňovat veřejné záležitosti ve své obci. Spíše ano má tuto možnost jen 25%. Více jak polovina dotázaných – 51 % si pak myslí, že tuto možnost *spíše nemá* a plných 16 % *rozhodně nemá*.

Otázka č. 14 – zavedení možností elektronické účasti

Na otázku č. 14, zda by dotázaní občané uvítali zavedení některé z možností elektronické participace v obci Prostřední Bečva, pomocí kterých by měli možnost vyjadřovat své názory k veřejnému dění, odpověděli v nejčastějším pořadí:

- hlasování v obecní anketě,
- nahlížení na stav čerpání rozpočtu obce,
- umožnění veřejných konzultací.

Tabulka č. 4-5 shrnuje možnosti elektronické participace, které nejčastěji uváděli pro zavedení ve své obci dotázaní občané Prostřední Bečvy. Názory na tuto elektronickou aktivitu se liší i dle pohlaví odpovídajících.

Tabulka 4-5 Uvítání zavedení elektronických aktivit v obci Prostřední Bečva

Zavedení možností elektronické účasti	
muži	ženy
nahlížení na stav čerpání rozpočtu obce	online úřední hodiny
hlasování v obecní anketě	hlasování v obecní anketě
videopřenosy ze zasedání ZO	veřejné konzultace

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Naopak tabulka 4-6 naznačuje, co by dotázaní respondenti v této obci nikdy jako elektronickou aktivitu nezavedli.

Tabulka 4-6 Nezavedení elektronických aktivit v obci Prostřední Bečva

Nezavedení možností elektronické účasti	
muži	ženy
chatování se starostou obce	chatování se starostou obce
facebookový profil obce	elektronické petice
online úřední hodiny	videopřenosy ze zasedání ZO

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 15, 16 – hlasování v obecní anketě a ovlivnění rozhodnutí vedení obce výsledkem této ankety

Z dotázaných občanů by plných 83 % účastníků dotazníkového šetření hlasovalo v elektronické obecní anketě týkající se vybudování kulturního sálu v jejich obci. Za povšimnutí ale stojí procento těchto účastníků, kdy si 63 % hlasujících myslí, že by mohl výsledek této ankety ovlivnit rozhodnutí vedení obce a kde zbývajících 37 % si pak myslí, že výsledek by stejně rozhodnutí vedení obce neovlivnil.

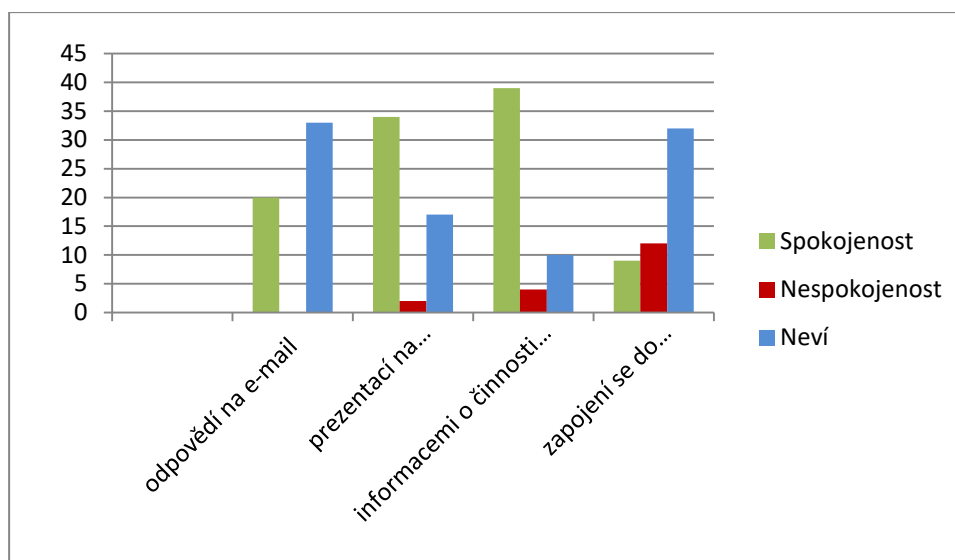
Otázka č. 17 – spokojenost v obci

Na otázku spojenosti s nabízenými možnostmi odpovědí, které prezentuje graf 4-19, byl překvapující výsledek. Dotázaní občané jsou v převážné většině spokojeni jak

s informacemi o činnosti obce, tak prezentací obce na webových stránkách či odpověďmi na zasláný e-mail, pokud zrovna nezvolili možnost nevím, jak jsem spokojen.

Nespokojenost se projevila pouze u 8 % dotázaných občanů, kde nejvíce nespokojených občanů je u možnosti zapojení se do spolurozhodování. Z celkového počtu nespokojených je to u této odpovědi plných 67 %.

Graf 4-19 Spokojenost občanů obce Prostřední Bečva

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 18 – školení pro zlepšení informačních dovedností

46 % respondentů by se zúčastnilo školení pro zlepšení svých informačních dovedností v oblasti elektronické komunikace s úřady, pokud by jej pro ně zdarma uspořádala obec Prostřední Bečva. Ti, kteří by se neúčastnili - zbývajících 54 % - uvádějí jako nejčastější důvod nedostatek času nebo nezájem, případně, že by si v případě potřeby školení zajistili sami.

Otázka č. 19 – správný způsob zlepšování vztahu

Komunikaci s místní veřejnou správou prostřednictvím informačních a komunikačních technologií považuje za správný způsob pro zlepšování vztahu občana a místa, kde žije, plných 67 % odpovídajících občanů Prostřední Bečvy v tomto šetření.

Otázka č. 20 – připomínky a náměty

Připomínky, které místní občané začlenění do tohoto dotazníkového šetření v Prostřední Bečvě uvedli pro zlepšení spolupráce, kooperace a partnerství občanů s vedením této obce, byly pouze dvě z celého počtu odevzdaných dotazníků:

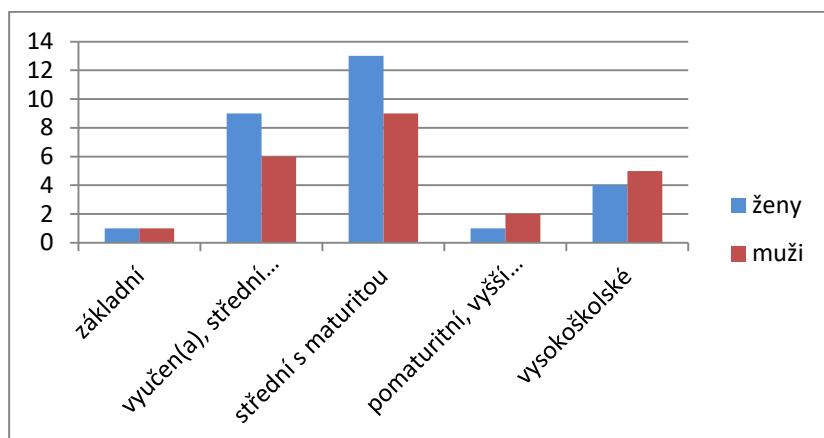
- více se zajímat o život na vesnici,
- a upřímnost.

4.5 Zhodnocení e-Participace v obci Horní Bečva

Otázky č. 1, 2, 3 – příslušnost k obci, pohlaví, vzdělání

Dotazníkového šetření v obci Horní Bečva se zúčastnilo 51 respondentů, z toho 55 % žen a 45 % mužů, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání zobrazuje graf 4-20. Oslovení respondenti byli převážně vyučeni nebo se středoškolským vzděláním. 18 % zúčastněných bylo s vysokoškolským vzděláním.

Graf 4-20 Dosažené vzdělání respondentů v obci Horní Bečva

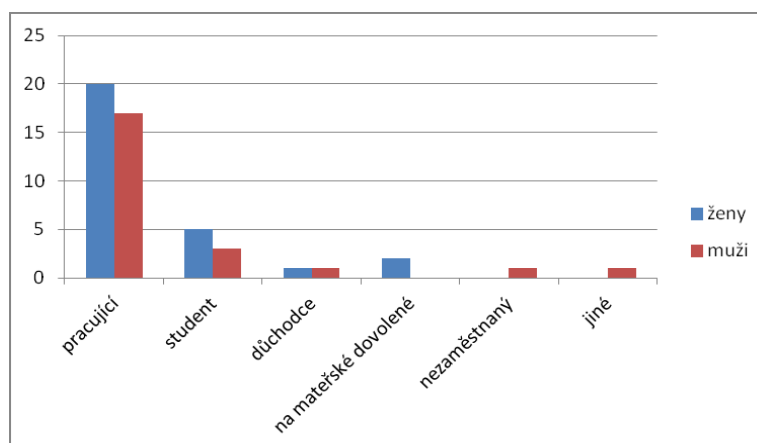

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 4 – ekonomická aktivita

Ekonomickou aktivitu dotázaných občanů v Horní Bečvě shrnuje graf 4-21. Nejvíce oslovených respondentů bylo z řad pracujících občanů, plných 73%.

Graf 4-21 Ekonomická aktivita dotázaných občanů v obci Horní Bečva

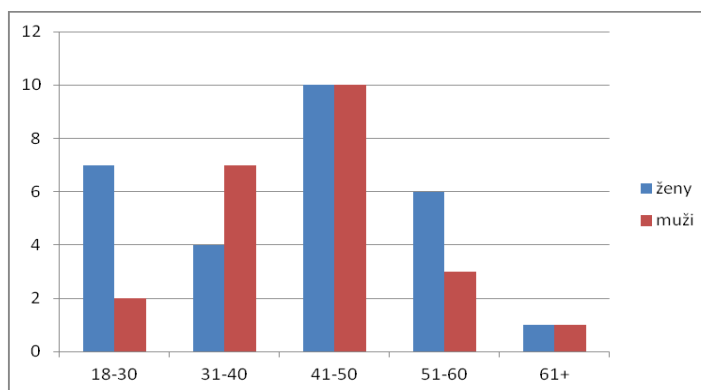

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 5 - věk

Odpovědi na kvantitativní otázky týkající se věkové kategorie respondentů v obci Horní Bečva zobrazuje graf 4-22, kde je zřejmé, že dotazníkového šetření se zúčastnily všechny věkové kategorie občanů. Nejvíce zastoupeni byli občané mezi 41 až 50 lety, nejméně pak občané nad 61 let.

Graf 4-22 Věkové kategorie respondentů v obci Horní Bečva

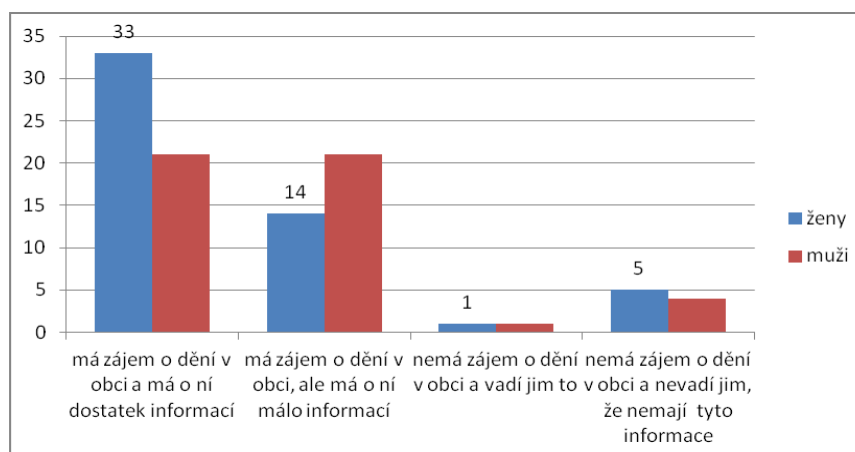

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 6 – míra zájmu o dění v obci a míra informovanosti o ní

Z níže uvedeného grafu 4-23, znázorňujícího míru zájmu občanů Horní Bečvy o dění v této obci a informovanosti o ní, vyplývá skutečnost, že místní občané mají zájem o dění v této obci. Počet respondentů, kteří nemají zájem o dění ve své obci je zanedbatelný. Dle pohlaví se navíc jeví, že ženy jsou více informované o této obci než muži.

Graf 4-23 Zájem občanů o dění v obci Horní Bečva a informovanost o ní

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 7 - zdroj informací v obci

Za důležitý zdroj informací v této obci považují ženy v pořadí:

- obecní zpravodaj, obecní rozhlas,
- webovou stránku obce,
- pracovníky obecního úřadu.

Muži za důležitý zdroj informací v obci Horní Bečva považují v pořadí:

- webovou stránku obce,
- rodinné příslušníky,
- obecní zpravodaj, obecní rozhlas.

Naopak za nedůležité zdroje informací považují ženy v pořadí:

- pracovníky obecního úřadu,
- rodinné příslušníky,
- členství ve spolku či společenství.

U mužů převažují nedůležité zdroje informací:

- zprávy z denního tisku,
- členství ve spolku či společenství,
- členové rady a zastupitelstva obce.

Otázka č. 8 – častost využití internetu

Odpovědi na tuto otázku u dotázaných občanů Horní Bečvy byly:

často – 44 %,

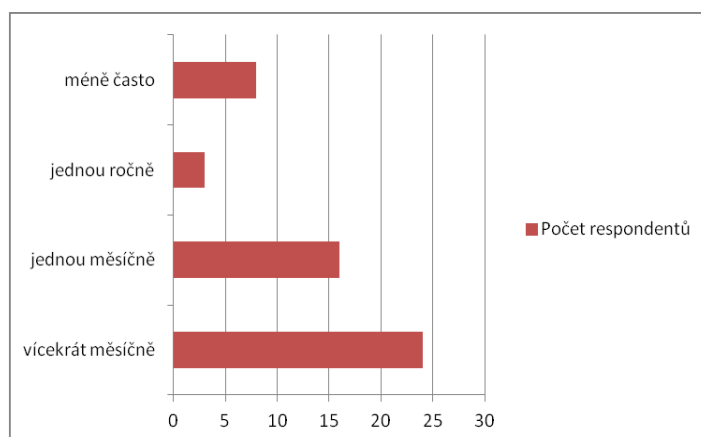
občas – 28 %,

vůbec ne – 28 %.

Otázka č. 9 – častost návštěv oficiální webové stránky obce

Z grafu 4-24 vyplývá návštěvnost oficiální webové stránky obce oslovenými místními občany *jednou a vícekrát měsíčně* u 78 % těchto občanů. Jednou ročně navštěvuje tyto stránky 6 % dotázaných občanů a méně často 16 % dotázaných občanů.

Graf 4-24 Četnost návštěv webové stránky obce Horní Bečva místními občany

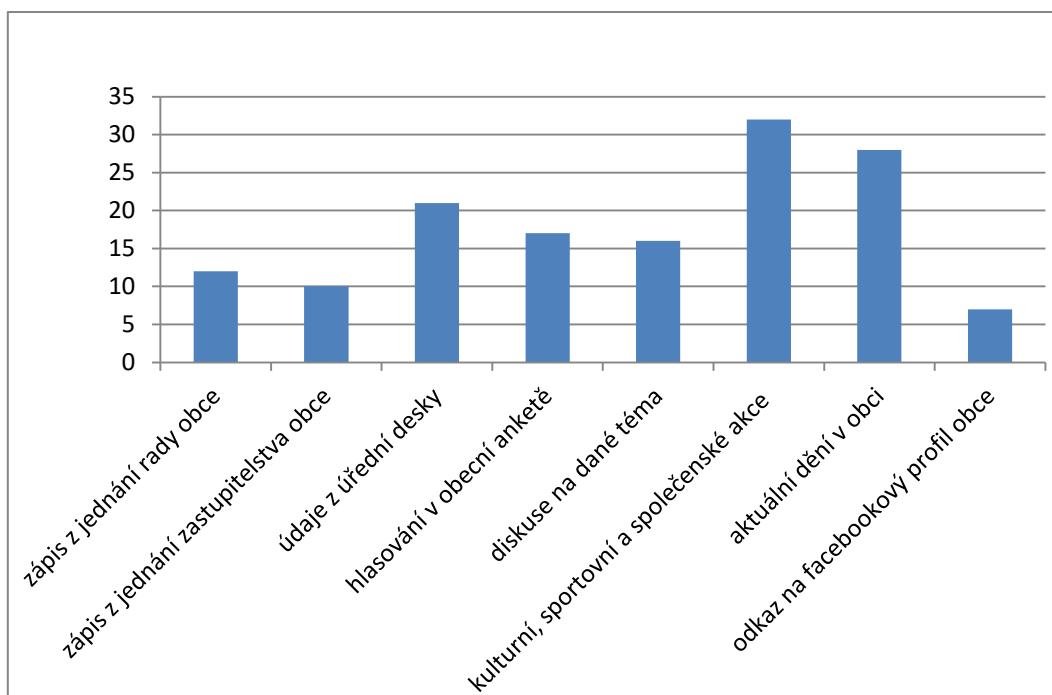

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 10 – druh vyhledávaných informací na webových stránkách

Graf č. 4-25 znázorňuje nejvyhledávanější informace občany Horní Bečvy na webových stránkách své obce. Především se jedná o informace aktuálního dění v obci a o kulturní, sportovní a společenské akce. Na třetí příčce stojí údaje z úřední desky.

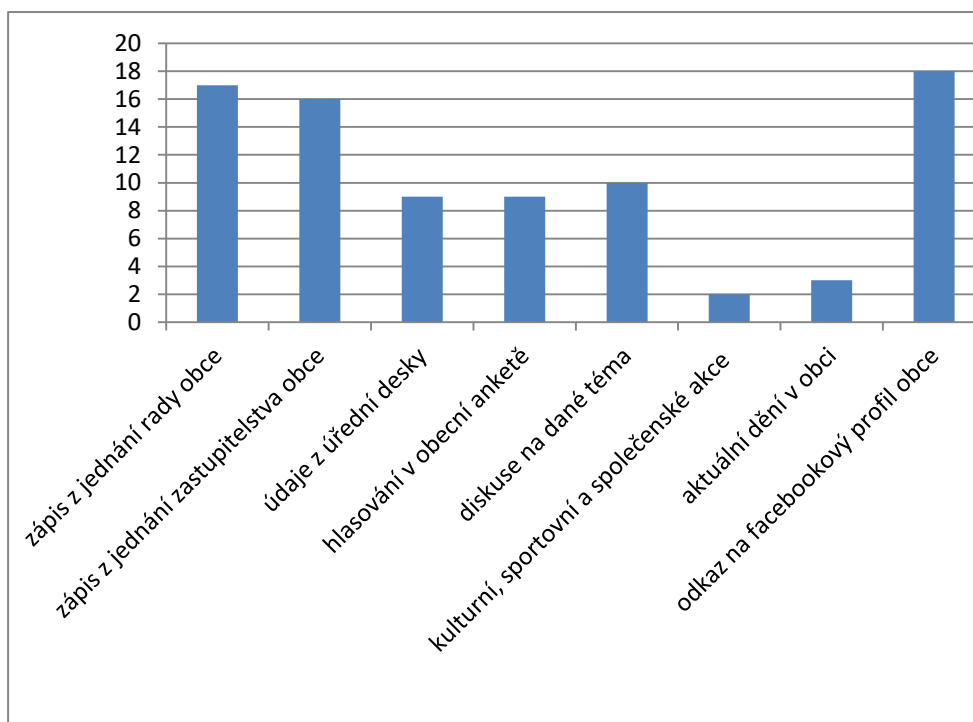
Graf 4-25 Nejčastěji vyhledávané informace na webových stránkách obce Horní Bečva místními občany

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Mezi nevyhledávané informace občany Horní Bečvy na webové stránce jejich obce patří zápisy z jednání orgánů obce a také hlasování v obecní anketě a diskuse na dané téma, není vyhledáván ani odkaz na facebook, viz graf 4-26.

Graf 4-26 Nevyhledávané informace na webové stránce obce Horní Bečva místními občany

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 11 – informování vedení obce o nedostacích na webových stránkách

Pokud občané nenaleznou na webových stránkách své obce informace, které hledají, je z nich *pouze 22 % občanů*, který o tomto nedostatku informuje vedení obce. Nejčastěji pak informuje věková kategorie 51-60 let, ženy vysokoškolsky vzdělané a muži se středoškolským vzděláním.

Otázka č. 12 – možnost se elektronicky zapojit do spolurozhodování při správě obce

Elektronicky se zapojit do spolurozhodování při správě své obce se rozhodlo 51 % dotázaných, 49 % dotázaných občanů by se do elektronického zapojení nezapojilo. Výsledek je opět i ve třetí hodnocené obci *velmi vyrovnaný*.

Otázka č. 13 - možnost osobně ovlivňovat veřejné záležitosti

Na otázku č. 13 – zda mají občané možnost osobně ovlivňovat veřejné záležitosti v obci, odpovídali občané na škálu odpovědí rozhodně ano, spíše ano, spíše ne a rozhodně ne:

- rozhodně ano 7 %,
- spíše ano 37 %,

- spíše ne 39 %,
- rozhodně ne 17 %.

Spíše ne a rozhodně ne v součtu činí 56 %, což je více než polovina dotázaných. Občané si z více než poloviny tedy myslí, že nemají možnost ovlivňovat veřejné záležitosti ve své obci.

Otázka č. 14 – zavedení možností elektronické účasti

Tabulka 4-7 demonstruje, které elektronické aktivity by dotázaní občané Horní Bečvy v porovnání muži versus ženy uvítali ve své obci. Hlasování v obecní anketě a nahlížení na stav čerpání rozpočtu obce se jeví jako nenaplněná možnost e-Participace pro občany této obce.

Tabulka 4-7 Uvítání zavedení elektronických aktivit v obci Horní Bečva

Zavedení možností elektronické účasti	
muži	ženy
veřejné konzultace	hlasování v obecní anketě
hlasování v obecní anketě	elektronická petice
nahlížení na stav čerpání rozpočtu obce	nahlížení na stav čerpání rozpočtu obce

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Naopak tabulka 4-8 předkládá tři nejčastěji uváděné elektronické aktivity, které by dotázaní občané Horní Bečvy ve své obci nezavedli jako možnost pro vyjádření svých názorů o veřejném dění. Občané se shodli napříč pohlavím pro nezavedení chatování se svým starostou a také videopřenosů ze zasedání ZO.

Tabulka 4-8 Nezavedení elektronických aktivit v obci Horní Bečva

Nezavedení možností elektronické účasti	
muži	ženy
chatování se starostou obce	videopřenosy ze zasedání ZO
videopřenosy ze zasedání ZO	chatování se starostou obce
diskusní fóra	facebookový profil obce

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

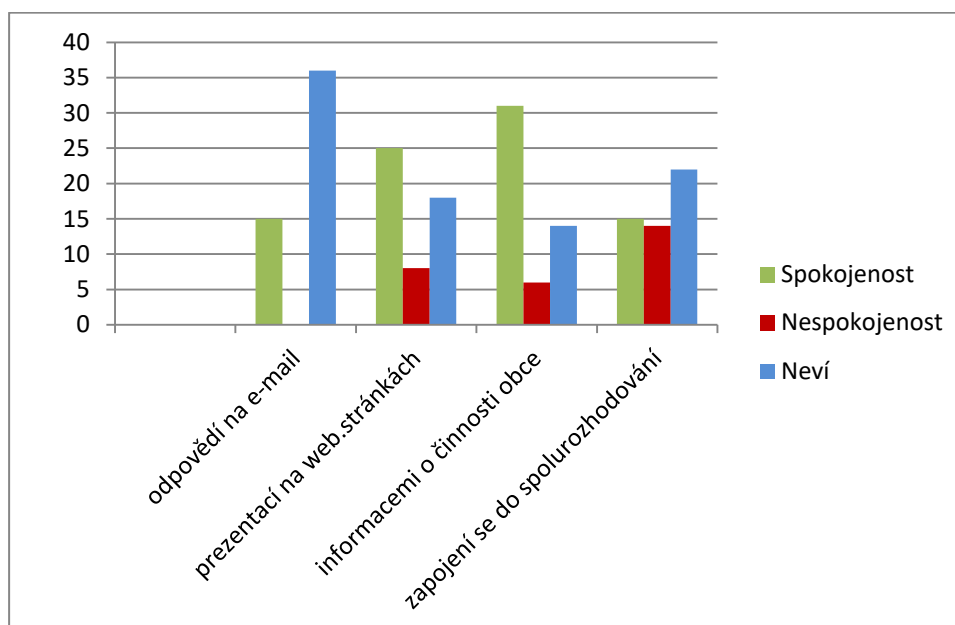
Otázka č. 15, 16 – hlasování v obecní anketě a ovlivnění rozhodnutí vedení obce výsledkem této ankety

Dle provedeného dotazníkového šetření se elektronické hlasování v obecní anketě jeví jako *chybějící možnost participace* v obci Horní Bečva. V případě hlasování na téma vybudování nového kulturního sálu v této obci by se tohoto elektronického hlasování zúčastnilo plných 76 % dotázaných. Z nich si však více jak polovina, tj. 55 % dotázaných myslí, že výsledek této ankety by rozhodnutí vedení obce v této věci stejně neovlivnil.

Otázka č. 17 – spokojenost občanů v obci

Graf 4-27 vyjadřuje odpovědi respondentů na jejich spokojenost či nespokojenost s uvedenými možnostmi výstupů práce veřejné správy. Nejvíce jsou občané této obce u vybraných možností odpovědí spokojeni s informacemi o činnosti obce. Nejméně spokojeni, respektive *nespokojeni s možností zapojování* se do spolurozhodování při správě obce.

Graf 4-27 Spokojenost občanů obce Horní Bečva

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Otázka č. 18 – školení pro zlepšení informačních dovedností

57 % dotázaných občanů by se zúčastnilo školení informačních dovedností, které by pro ně zdarma zorganizovala jejich obec. 43 % těchto občanů by se z důvodů nedostatku času nebo již dostatečné znalosti, případně svého názoru o zbytečnosti takového typu školení, školení nezúčastnila.

Otázka č. 19 – správný způsob zlepšování vztahu

43 % dotázaných občanů považuje komunikaci s místní veřejnou správou prostřednictvím informačních a komunikačních technologií za správný způsob pro zlepšování vztahu občana a místa, kde žije. V této obci se k této otázce respondenti více vyjadřovali nejen slovní odpovědí ANO, ale i NE. Časté byly formulace, že vhodnější a upřednostněná je pro ně osobní schůzka a že tento způsob komunikace je vhodnější spíše pro mladší generace.

Otázka č. 20 – připomínky a náměty

Na závěrečnou otázku č. 20 dotázaní občané Horní Bečvy moc nereflektovali. Jediná připomínka, která byla zmíněna a mohla by přispět ke zlepšení spolupráce, kooperace a partnerství občanů s vedením obce, je větší aktivita samotných občanů.

4.6 Vyhodnocení e-Participace ve sledovaných obcích a návrhy vylepšení

Na základě provedené analýzy webových stránek dotčených obcí a dotazníkového šetření shrnuje obrázek 4-1 současné možnosti e-Participace a navrhuje zavedení občany žádaných nástrojů e-Participace v obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva.

Žlutě označené nástroje e-Participace byly občany těchto obcí vyhodnoceny jako chybějící a žádané nástroje elektronických aktivit, které by jim pomohly vyjadřovat své názory o veřejném dění a spolurozhodování při správě jejich obce. Občané všech tří obcí by uvítali zavedení elektronického nahlížení na stav čerpání rozpočtu své obce. Možnost zavedení elektronických konzultací by přivítali občané Prostřední Bečvy a Horní Bečvy. V těchto obcích probíhají výstavby a revitalizace. Občané by se k těmto projektům jistě rádi i prostřednictvím dálkového přístupu vyjádřili. Občanům Dolní Bečvy a Prostřední Bečvy by vedení těchto obcí mohlo umožnit elektronické hlasování v anketě, pro kterou by mělo také nabídnout projednávané obecní téma. Občanům Dolní Bečvy chybí téma do diskusního fóra, kterého by se rádi zúčastnili. Pro ženy z Dolní Bečvy a Horní Bečvy se pravděpodobně z důvodu šetření svého času zdá výhodné zavedení nástroje online úředních hodin, kdy by tyto ženy měly možnost se elektronicky přihlásit na termín schůzky s úředníkem obecního úřadu.

Červeně označené nástroje e-Participace nejsou v daných obcích zavedeny a ani samotnými občany poptávány. Řadí se k nim u Dolní Bečvy facebook, e-Konzultace, e-Petice, videopřenosy ze zasedání ZO, mobilní aplikace. Občané Prostřední Bečvy nevyjádřili

svůj zájem o elektronické diskuse či elektronické dotazování, stejně tak o facebook, e-Petice či mobilní aplikace. Dotázaní občané z Horní Bečvy nemají zájem na zavedení nástroje online úředních hodin a videopřenosů ze zasedání ZO.

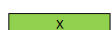
Červené nástroje e-Participace označené navíc X nejsou v dotčených obcích zavedeny a občané začlenění do dotazníkového šetření vyjádřili svůj názor o jejich nezavedení. Patří mezi ně facebook, e-Petice či videopřenosy ze zasedání zastupitelstva obce.

Zeleně označené nástroje e-Participace v daných obcích jsou pro občany zavedeny a jimi plně využívány. Paradoxem je například nástroj e-Diskusních fór, který je zaveden a plně využíván, ale u mužů této obce patří mezi nástroje, které nejsou preferovány. Stejně tak si stojí na straně žen Horní Bečvy facebookový profil této obce, jenž je sice zaveden a zajisté funguje, ale dotázané ženy by jej nikdy jako nástroj, pomocí kterého by vyjádřily svůj názor o veřejném dění, nezavedly.

Obrázek 4-1 Zhodnocení možností a návrhy na zavedení nástrojů e-Participace ve sledovaných obcích

Název obce	e-Informování (obecní zpravodaj)	e-Diskusní fórum (napíšte na OÚ)	e-Dotazování (Kniha návštěv)	Webový portál	e-Anketa	Facebook	e-Konzultace	e-Petice	Online úřední hodiny	Nahlžení na stav čerpání rozpočtu	Videopřenosy ze ZO	Mobilní aplikace
Dolní Bečva	podrobnější, srozumitelnější informace	nabídnout občanům téma diskuse		výstižnější, jasnější webové stránky	umožnit a nabídnout občanům téma pro e-hlasování	X			ženy		X	
Prostřední Bečva					umožnit a nabídnout občanům téma pro e-hlasování			X	ženy		muži	
Horní Bečva		X		přehlednější řazení záložek	výstižnější uchopit tuto možnost e- Participace	X		ženy			X	

 nástroj e-Participace je zaveden a využíván

 nástroj e-Participace je obcí zaveden, ale u občanů nepreferován

 nástroj e-Participace není zaveden

 nástroj e-Participace není zaveden a není občanů preferován

 požadavek občanů na zavedení tohoto nástroje e-Participace

Zdroj: Vlastní šetření. Březen 2017.

Z dotazníkového šetření se dá odvodit největší možnost pro elektronickou participaci u občanů Horní Bečvy. Nástroje pro e-Participaci byly do současné doby nejvíce zastoupeny ze všech tří hodnocených obcí právě nejvíce u této obce. Dle mého názoru vedení této obce přistupovalo k průběžnému doplňování elektronických nástrojů nejen z důvodu počtu občanů, které chtěla lépe informovat, ale i značného počtu turistů, kteří v průběhu roku tuto obec navštíví.

Volba možnosti pro zapojení se do elektronického spolurozhodování byla ve všech hodnocených obcích velice vyrovnaná. V součtu za všechny tři obce 50 % občanů těchto vybraných obcí by této možnosti využilo a stejný díl občanů, tj. také 50 % by této možnosti nevyužil. Odpovědi byly napříč věkovými kategoriemi i napříč dosaženým vzděláním stejně vyvážené. Je těžko vyhodnotitelné, zda elektronickou participaci více podporují lidé vyučení či lidé s vysokoškolským vzděláním, mladí nebo s věkem nad 51 let. Lidé používají internet v celé škále profesních oborů, pro svou osobní potřebu, při svých koníčcích. Pouze u starších starobních důchodců je využití moderních technologií více uchopitelné, protože tato generace občanů s internetem a elektronickou komunikační technikou v průběhu života do styku moc nepřišla a není nyní v jejich zájmu se těmito nástroji přibližovat.

Zajímavostí je zjištění, že i přesto, že občané těchto obcí nevyhledávají informace na webových stránkách svých obcí, které se týkají diskusí na dané téma nebo hlasování v obecních anketách, patří tyto nástroje e-Participace, které by si ve všech třech obcích přáli do určité míry mít zavedeny.

Hlavní nespokojenost občanů všech tří obcí pramení u možnosti zapojení se do spolurozhodování při správě obce. Odpovídající občané obce Dolní Bečva si ze 72 % myslí, že *spíše a rozhodně nemohou* osobně ovlivňovat veřejné záležitosti ve své obci, v Prostřední Bečvě je to v součtu 67 % odpovídajících občanů a v Horní Bečvě 56 % občanů. Občané všech tří obcí se vyjádřili, že mají zájem o dění ve své obci. Největší zájem se však u těchto občanů projevuje zapojováním se do kulturních a sportovních událostí v obcích než zapojováním se do samotné místní veřejné správy.

Mobilní aplikace pro chytré telefony jsou v poslední době velkým hitem, vytvářejí si je mnohé firmy i organizace. Naopak obce se tomuto fenoménu teprve přizpůsobují a obec Horní Bečva je spolu s několika okolními obcemi jedna z nich. Kromě Horní Bečvy se touto aplikací mohou pochlubit v okolí např. Čeladná, Velké Karlovice či Valašská Bystřice. Pro mladou generaci je přínosem zřízení aplikace pro mobilní telefony s názvem Obec Horní Bečva, který poslouží občanům této obce i turistům, kteří využívají mobilní telefon jakou svou pravou ruku, k lepší informovanosti o obci. Důležitým marketingovým nástrojem jsou tzv. push oznamovací zprávy, které jsou zdarma zasílány všem uživatelům aplikace. Aplikaci

si mohou občané zdarma stáhnout ze dvou největších marketů s aplikacemi Google Play a App store.¹³¹

¹³¹ Oficiální stránky obce Horní Bečva. *Zpravodaj obce Horní Bečva. Březen 2017*. [online]. 2017. Dostupné z: https://issuu.com/obechornibecva/docs/zpravodaj_horn___be__va__b__ezen_201

5 Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena na e-Participaci v místní veřejné správě ve vybraných obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva. Bylo zhodnoceno současné využití moderní technologie v těchto malých obcích a pohled místních obyvatel na e-Government a e-Participaci. Byla provedena analýza oficiálních webových stránek dotčených obcí a zároveň provedeno dotazníkové šetření u samotných obyvatel.

Respondenti ve třech sledovaných obcích považovali svůj vliv na rozhodování o důležitých otázkách za velmi omezený, případně se vyslovili, že nemají možnost důležité věci ovlivnit vůbec. Jednou z možností, jak se do veřejného dění zapojit, je účast ve veřejné diskusi. Občané se zapojují nejčastěji tehdy, pokud to na ně neklade potřebu zvýšené aktivity a také v případě, že se dotčená diskuse týká jich osobně. Internet se do budoucna může pro početnou skupinu občanů stát důležitým prostředkem zapojení se do veřejného dění. Občané však musí být ztotožnění s tím, že výsledek jejich zapojení bude brán někým v úvahu a jejich aktivita tak nebude jen zbytečná ztráta času.

Poměrně velká část občanů se nezajímá o politiku, a pokud se o ni zajímá, jejich aktivita se omezuje na pasivní sledování informací. Při nedostatečném informování občanů není prostřednictvím vzdálených přístupů vyvíjena aktivita ze strany občanů žádajících o nápravu. Tento zájem, respektive nezájem, může do určité míry souviset s tím, jak občané vnímají a hodnotí svou možnost něco skutečně ovlivnit.

Tato práce může být díky vyhodnocení současných nástrojů e-Participace a návrhu pro zavedení nových nástrojů nápomocna zástupcům místních veřejných správ v obcích Dolní Bečva, Prostřední Bečva a Horní Bečva ke zkvalitnění elektronických služeb mezi občany a vedením těchto obcí.

Seznam použité literatury

Odborná literatura:

1.) ČERMÁK, D., J. VOBECKÁ a KOL. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (Slon), 2011. 181 s. ISBN 978-80-7419-067-4.

2.) GADASOVÁ, Dalimila a Milan POLIÁN. *Správní právo, právní základ veřejné správy*, 1. díl. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2000. 58 s. ISBN 80-244-0125-8.

3.) HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. 256 s. ISBN 978-80-247-3779-9.

4.) KOLEKTIV AUTORŮ. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*. 1.vyd. Praha: Svaz měst a obcí ČR, 2010. 184 s. ISBN 978-80-254-8660-3.

5.) MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice. Právní a technologické aspekty*. 2.vyd. Praha: Leges, 2012. 464 s. ISBN 978-80-87576-36-6.

6.) ŠPAČEK, David. *eGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 258 s. ISBN 978-80-7400-261-8.

Elektronické dokumenty a ostatní:

1.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Bariéry domácností v připojení k internetu*, 2016. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/33117171/062004-164.pdf/438edd8e-dd2b-476b-93c8-72f4505af544?version=1.0>

2.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Domácnosti s připojením k internetu*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=31031&pvo=ICT03&str=v149>

3.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Domácnosti vybavené osobním počítačem*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&pvoc=&katalog=31031&pvo=ICT03&z=T#w=>

4.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Počet obyvatel v obcích k 31. 12. 2015*. ČSÚ. [online]. 2017. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt->

vyhledavani&bkvt=cG_EjWV0IG9ieXZhdGVsIHYgb2Jw6ljaA...&vyhltext=po%C4%8Det+obyvatel+v+obc%C3%ADch&katalog=all&pvo=RSO13D&str=v63

5.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017.* [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/32853387/1300721603.pdf/cba78096-1cf5-4fde-b20a-3074b2f135f9?version=1.0>

6.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů – počet obcí.* ČSÚ. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/50418271/32019916003.pdf/249c7530-a72e-435e-8e10-5508cafbaa04?version=1.2>

7.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Výsledky voleb do zastupitelstva obce Dolní Bečva v roce 2014.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.Volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=7203&xobec=541800&xstrana=0>

8.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ČSÚ: *Výsledky voleb do zastupitelstev obcí 10. 10. - 11. 10. 2014. Obec Prostřední Bečva.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=7203&xobec=544698&xstrana=0>

9.) *Deliberativní průzkum veřejného mínění.* [online]. 2017. Dostupné z: https://translate.google.cz/translate?hl=cs&sl=en&u=https://en.wikipedia.org/wiki/Deliberative_opinion_poll&prev=search

10.) *Elektronické informační systémy.* [online]. 2017. Dostupné z: https://www.elvac.eu/Portals/0/Docs/Clanky/Sdelovaci%20technika/2008_11_elektronicke_informacni_panely.pdf?ver=2015-12-28-110956-717

11.) *Elektronické připomínkování rozpočtu.* [online]. 2017. <http://gorinfo.cz/elektronicke-pripominkovani-rozpocetu/>

12.) *Informace poskytnuté osobně prostřednictvím referentky obecního úřadu obce Dolní Bečva.* 24. 3. 2017

13.) *Informační portál obce Dolní Bečva.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.dolnibecva.cz/>

14.) MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *MPSV: Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů*. [online]. 2017. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z101_2000o

15.) MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MV ČR: *eGovernment*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/verejna-konzultace-na-tema-elektronicka-fakturace-ve-verejnych-zakazkach.aspx>

16.) MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MV ČR: *Rada vlády pro informační společnost*. [online]. 2017. <http://www.mvcr.cz/clanek/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost.aspx>

17.) MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. MV ČR: *Smart Administration*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.smartadministration.cz/clanek/o-smart-administration-smart-administration.aspx>

18.) *Občanské poroty*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.vedavakci.cz/veda-a-verejnost/obcanske-poroty/>

19.) OECD: *The Case of E-Government*: Excerpts from the OECD Report „The E-Government Imperative“, OECD 2003, OECD Journal on Budgeting – Vol. 3, No. 1, ISSN 1608-7143. [online]. 2017 Dostupné z: <https://www.oecd.org/gov/budgeting/43496369.pdf>

20.) *Oficiální stránky obce Horní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: https://www.hornibecva.cz/_horni-becva/uvod.phtml?menu=10861

21.) *Oficiální stránky obce Prostřední Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.prostrednibecva.cz/>

22.) *Oficiální stránky obce Prostřední Bečva*. Zápis z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce ze dne 7. 11. 2014. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.prostrednibecva.cz/files/dokumenty/ustavujici-zapis-14-11.pdf>

23.) *Oficiální webový portál Statutární město Děčín*. [online]. 2017. Dostupné: <http://www.mmdecin.cz/urad-on-line/web-a-sms-objednani>

24.) *PCWorld*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://pcworld.cz/internet/jaky-chat-je-nejlepsi-test-4-webovych-chatu-na-ceskem-internetu-13870>

25.) *Popis znaku obce Horní Bečva*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.fotodoma.cz/vs-horni-becva/symboły-znak.php>

26.) *Popis znaku obce Prostřední Bečva.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.fotodoma.cz/vs-prostredni-becva/symboly-znak.php>

27.) *Regionální informační servis. Horní Bečva.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=542687#samosprava>

28.) *Regionální informační servis. Prostřední Bečva.* [online]. 2017. Dostupné z: http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=544698#verejna_sprava

29.) *Regionální informační servis. Sdružení Mikroregion Rožnovsko.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/mikroregiony?nazev=Ro%C5%BEnovsko&ucel=&uroven=&krajNuts=&okresNuts=&orpKod=&obecNazev=&obecNazevHidden=>

30.) *Služby HB s.r.o.* [online]. 2017. Dostupné z: <http://sluzbyhb.webnode.cz/>

31.) *Veřejný rejstřík a Sbirka listin. Výpis z obchodního rejstříku Služby HB s.r.o.* [online]. 2017. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=244120&typ=PLATNY>

32.) WIKIPEDIA. *Dotazníková šetření.* [online]. 2017. Dostupné z: http://wiki.knihovna.cz/index.php?title=Dotazn%C3%ADkov%C3%A1_%C5%A1et%C5%99en%C3%AD

33.) WIKIPEDIA. *E-learning.* [online]. 2017. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/E-learning>

34.) WIKIPEDIA. *Internetová diskuse.* [online]. 2017. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Internetov%C3%A1_diskuse

35.) WIKIPEDIA. *Online petice.* [online]. 2017. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Online_petice

36.) WIKIPEDIA. *Virtuální komunita.* [online]. 2017. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Virtu%C3%A1ln%C3%AD_komunita

37.) WIKIPEDIA. *Znak Dolní Bečva.* [online]. 2017. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Doln%C3%AD_Be%C4%8Dva#/media/File:Coat_of_Arm_Doln%C3%AD_Be%C4%8Dva.png

38.) *Zákony pro lidi*. [online]. 2017. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

39.) *Zlatý erb*. [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.zlatyerb.cz/historie-souteze/d-1350/p1=1444>

Seznam zkratek

ČSÚ	Český statistický úřad
ICT	Informační a komunikační technologie
IS	Informační systémy
ISVS	Informační systémy veřejné správy
MI	Ministerstvo informatiky České republiky
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra České republiky
RO	Rada obce
RVIS	Rada vlády pro informační společnost
SIKP	Státní informační a komunikační politika
ÚVIS	Úřad pro veřejné informační systémy
ZO	Zastupitelstvo obce

Seznam tabulek

Tabulka 2-1 Kategorie služeb e-Governmentu.....	8
Tabulka 2-2 Statistika datových schránek k 30. 1. 2017	17
Tabulka 3-1 Žebřík internetové participace podle jednotlivých dimenzí.....	36
Tabulka 3-2 Shrnutí základních parametrů studovaných obcí	39
Tabulka 3-3 Vymezení územně správní jednotky Dolní Bečva	40
Tabulka 3-4 Vymezení územně správní jednotky Prostřední Bečva.....	43
Tabulka 3-5 Vymezení územně správní jednotky Horní Bečva.....	46
Tabulka 4-1 Shrnutí možností e-Participace občanů studovaných obcí.....	52
Tabulka 4-2 Počet vyplněných dotazníků v dotazníkovém šetření	54
Tabulka 4-3 Uvítání zavedení elektronických aktivit v obci Dolní Bečva.....	62
Tabulka 4-4 Nezavedení elektronických aktivit v obci Dolní Bečva.....	62
Tabulka 4-5 Uvítání zavedení elektronických aktivit v obci Prostřední Bečva	72
Tabulka 4-6 Nezavedení elektronických aktivit v obci Prostřední Bečva	72
Tabulka 4-7 Uvítání zavedení elektronických aktivit v obci Horní Bečva	80
Tabulka 4-8 Nezavedení elektronických aktivit v obci Horní Bečva.....	80

Seznam obrázků

Obrázek 3-1 Znak obce Dolní Bečva	41
Obrázek 3-2 Znak obce Prostřední Bečva	44
Obrázek 3-3 Znak obce Horní Bečva	47
Obrázek 4-1 Zhodnocení možností a návrhy na zavedení nástrojů e-Participace ve sledovaných obcích	83

Seznam grafů:

Graf 4-1 Dosažené vzdělání respondentů v obci Dolní Bečva	55
Graf 4-2 Ekonomická aktivita dotázaných občanů v obci Dolní Bečva	55
Graf 4-3 Věkové kategorie dotázaných občanů v obci Dolní Bečva	56
Graf 4-4 Míra zájmu občanů Dolní Bečvy o dění v obci a míra informovanosti o obci	57
Graf 4-5 Častost návštěv webové stránky obce Dolní Bečva místními občany	58
Graf 4-6 Nejčastěji vyhledávané informace na webových stránkách obce Dolní Bečva místními občany	59
Graf 4-7 Nevyhledávané informace na webových stránkách obce Dolní Bečva místními občany	60
Graf 4-8 Využití možnosti se elektronicky zapojit do spoluměření v obci Dolní Bečva	61
Graf 4-9 Ovlivnění rozhodnutí vedení obce výsledkem obecní ankety	63
Graf 4-10 Spokojenost občanů obce Dolní Bečva	64
Graf 4-11 Dosažené vzdělání respondentů v obci Prostřední Bečva	65
Graf 4-12 Ekonomická aktivita občanů zúčastněných dotazníkového šetření v obci Prostřední Bečva	66
Graf 4-13 Věkové kategorie respondentů v obci Prostřední Bečva	66
Graf 4-14 Zájem o dění v obci Prostřední Bečva a informovanost o ní	67
Graf 4-15 Návštěvnost webových stránek obce Prostřední Bečva místními občany ...	68
Graf 4-16 Vyhledávané informace na webové stránce obce Prostřední Bečva místními občany	69
Graf 4-17 Nevyhledávané informace na webové stránce obce Prostřední Bečva místními občany	70
Graf 4-18 Využití možnosti občanů se elektronicky zapojit do spoluměření	71

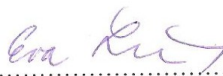
Graf 4-19 Spokojenost občanů obce Prostřední Bečva	73
Graf 4-20 Dosažené vzdělání respondentů v obci Horní Bečva.....	74
Graf 4-21 Ekonomická aktivita dotázaných občanů v obci Horní Bečva	75
Graf 4-22 Věkové kategorie respondentů v obci Horní Bečva	75
Graf 4-23 Zájem občanů o dění v obci Horní Bečva a informovanost o ní	76
Graf 4-24 Četnost návštěv webové stránky obce Horní Bečva místními občany	77
Graf 4-25 Nejčastěji vyhledávané informace na webových stránkách obce Horní Bečva místními občany	78
Graf 4-26 Nevyhledávané informace na webové stránce obce Horní Bečva místními občany	79
Graf 4-27 Spokojenost občanů obce Horní Bečva	81

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 5.5.2017

.....

Jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník použitý v dotazníkovém šetření	1
--	---

Příloha 1: Dotazník použitý v dotazníkovém šetření

Dobrý den,
prosím, věnujte několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku.
Výsledky tohoto průzkumu použiji ve své bakalářské práci a mohou pak být
dále použity pro zkvalitnění elektronických služeb mezi občany a místní veřejnou správou ve Vaší obci.
Děkuji Eva Lažová

1. Jste občan s trvalým pobytem v obci:

Dolní Bečva	☐
Prostřední Bečva	☐
Horní Bečva	☐

2. Jste:

žena	☐
muž	☐

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

základní	☐
vyučen(a), střední bez maturity	☐
střední s maturitou	☐
pomaturitní, vyšší odborné	☐
vysokoškolské	☐

4. Jste:

pracující	☐
student	☐
důchodce	☐
v domácnosti	☐
na mateřské dovolené	☐
nezaměstnaný	☐
jiné:	☐

5. Do jaké věkové kategorie patříte:

18-30	☐
31-40	☐
41-50	☐
51-60	☐
61+	☐

6. Jednou ze základních podmínek účasti na veřejném dění je dostatek kvalitních informací o tom, co se děje v místě, kde člověk žije. Jaká je Vaše **míra zájmu** o dění ve Vaší obci a **míra informovanosti** o ní?

mám zájem o dění v obci a mám o ní dostatek informací	☐
mám zájem o dění v obci, ale mám o ní málo informací	☐
nemám zájem o dění v obci a vadí mi to	☐
nemám zájem o dění v obci a nevadí mi to, že nemám tyto informace	☐

7. Za nejvýznamnější **zdroj informací** ve Vaší obci považujete:

	důležitý	nedůležitý
rodinné příslušníky, sousedy, známé	☐	☐
pracovníky obecního úřadu	☐	☐
členství ve spolku, společenství	☐	☐
členy rady a zastupitelstva obce	☐	☐
obecní zpravodaj, obecní rozhlas	☐	☐
webovou stránku obce	☐	☐
zprávy z internetu	☐	☐
zprávy z denního tisku	☐	☐

8. Jak často **využíváte internet**?

často

☐

občas

☐

vůbec ne

☐

9. Jak často **navštěvujete** oficiální webovou stránku Vaší obce?

vícekrát měsíčně

☐

jednou měsíčně

☐

jednou ročně

☐

méně často

☐

10. Jaké informace **vyhledáváte** na webových stránkách Vaší obce?

zápis z jednání Rady obce

ano

☐

ne

☐

zápis z jednání Zastupitelstva obce

☐☐

údaje z úřední desky

☐☐

hlasování v obecní anketě

☐☐

diskuse na dané téma

☐☐

služby CZECH POINTu

☐☐

kulturní, sportovní a společenské akce

☐☐

aktuální dění v obci

☐☐

odkaz na facebookový profil obce

☐☐

11. Pokud nenajdete to, co hledáte na webových stránkách Vaší obce, **informujete** vedení obce o tomto nedostatku?

ano

☐

ne

☐

12. Využil(a) byste možnosti se **elektronicky zapojit** do spolurozhodování při správě Vaší obce?

ano

☐

ne

☐

13. Myslíte si, že máte možnost osobně **ovlivňovat veřejné záležitosti** ve Vaší obci?

rozhodně ano

☐

spíše ano

☐

spíše ne

☐

rozhodně ne

☐

14. Existují různé formy elektronických aktivit, jimiž občané vyjadřují své názory o veřejném dění.

Uvítal(a) byste **zavedení** některé z následujících možností elektronické účasti i ve Vaší obci?

	ano	ne
chatování na internetu se starostou obce	☐	☐
diskusní fóra	☐	☐
videopřenosy ze zasedání zastupitelstva obce	☐	☐
nahlížení na stav čerpání rozpočtu obce	☐	☐
veřejná konzultace	☐	☐
elektronická petice	☐	☐
online úřední hodiny	☐	☐
hlasování v obecní anketě	☐	☐
facebookový profil obce	☐	☐

15. Hlasoval(a) byste v elektronické anketě týkající se vybudování nového kulturního sálu ve Vaší obci?

ano	☐
ne	☐

16. Myslíte si, že by výsledek této ankety mohl ovlivnit rozhodnutí vedení obce?

ano	☐
ne	☐

17. Jste ve své obci spokojen s:

	spokojen	nespokojen
prezentací obce na webových stránkách	☐	☐
informacemi o činnosti obce	☐	☐
možností zapojení se do spolurozhodování	☐	☐

18. Zúčastnil(a) byste se školení pro **zlepšení** Vašich informačních dovedností v oblasti elektronické komunikace s úřady, které by pro Vás zdarma uspořádala Vaše obec?

ano	☐
ne	☐

Prosím, sdělte mi svůj důvod proč ne:

19. Považujete komunikaci s místní veřejnou správou prostřednictvím informačních a komunikačních technologií za správný způsob pro zlepšování vztahu občana a místa, kde žije?

20. Máte jakékoliv připomínky či náměty, které by podle Vás mohly přispět ke zlepšení spolupráce, kooperace a partnerství občanů s vedením Vaší obce? Prosím, napište:

Děkuji Vám za vyplnění tohoto dotazníku.